

PARC SEGRE, els raiers com a sentiment de pertinença

Foto: Feliu Struett

Investiguem?

Aquest mes estrenem una nova revista adreçada al públic infantil. El primer número està dedicat a la Vila de Puigcerdà

Joves

Gerard Raimat: "A Taüll cada cop són més les dones que corren falles"

Fogons del Pirineu

Visitem l'històric Hotel Segle XX de Trep

MAPISA

mapisa@mapisa.cat · www.mapisa.cat

MAGATZEM: ZONA CIAL, RIBERA D'URGELLET C-14 PK. 176 · 25796 EL PLA DE SANT TIRS · TEL. 973 350 027

fustes del país i d'importació | materials de construcció | taller de fusteria | ceràmica | sanitaris | ferreteria | portes | cuines | electrodomèstics | pèl·lets

#PROPÒSITS2022

Gaudir de l'estiu

Tots els teus propòsits
amb Pyrénées

vacances

secrets

amigues

aventures

atacs
de riure

diversió

PYRÉNÉES
ANDORRA

75
ANIVERSARI

EPIZEN

Els neutrins

ENRIC QUÍLEZ • President del Grup de Recerca de Cerdanya

La Física de vegades dona sorpreses. Aquest és el cas de la història d'una de les partícules fonamentals de la matèria que interactua tan poc amb la matèria ordinària que sembla un fantasma. Cada segon, una quantitat inimaginable d'aquestes partícules travessen els nostres cossos sense deixar cap rastre. Estem parlant dels neutrins.

Quan a les primeres dècades del segle XX es va descobrir que els neutrons dels àtoms es desintegraven en protons i electrons, els físics van veure que alguna cosa no anava bé. En aquestes reaccions semblava que no es conservaven certes quantitats, com l'energia. Això és molt greu per un físic. Tant ho era que l'any 1930, Wolfgang Pauli va proposar que en aquesta reacció faltava per comptabilitzar una altra partícula sense càrrega i amb una massa nul·la o molt petita que va anomenar en italià neutrino: el petit neutre, perquè tenia càrrega elèctrica neutra.

El problema és que aquesta partícula era pràcticament un fantasma. No es podia detectar amb els mitjans de l'època i això va ocasionar molta polèmica. Però els físics estaven tan segurs que el moment i l'energia de les reaccions nuclears es conservaven que van acabar acceptant-ho, tot i que es pensaven que mai no arribarien a detectar els neutrins. Però la vida dona moltes voltes i l'any 1970, els físics Clyde Cowman i Frederick Reines, van aconseguir detectar neutrins experi-

mentalment. La comunitat científica estava d'enhorabona.

Els neutrins són unes partícules singulars, molt diferents de les altres. Per començar, n'hi ha de tres tipus (com a mínim) i segons viatgen per l'espai a velocitats properes a les de la llum, van oscil·lant, és a dir, van passant d'un tipus a un altre. Els astrofísics estaven molt preocupats perquè els models teòrics del Sol, una font natural de neutrins enorme, predeien una certa quantitat de neutrins, però només en detectàvem la tercera part. Això es va solucionar quan es va descobrir que els neutrins oscil·laven.

A més a més, els neutrins tenen una massa molt i molt petita que encara no s'ha pogut mesurar amb seguretat i es necessiten uns aparells enormes, que cal situar sota terra (o sota l'aigua) per evitar interferències dels rajos còsmics.

La detecció dels neutrins ha avançat tant que s'ha obert una nova manera d'explorar el cel gràcies a aquestes partícules. I encara ens han de donar sorpreses. Per exemple, la major part de les partícules obtenen la seva massa gràcies al bosó de Higgs, excepte els neutrins, que no sabem d'on l'obtenen.

La investigació sobre els neutrins és un camp obert i molt fèrtil, ple encara de moltes sorpreses.

Festival de la hipèrbole

TITUS LLANGORT • Guionista

Ho recordarem per als desmemoriats, que som majoria. La hipèrbole és una figura literària que consisteix a augmentar o disminuir una qualitat sobre quelcom, fent una exageració. Crec que és un dels recursos literaris més comuns. A la vida quotidiana fem servir hipèrboles contínuament, però sovint passen desapercebudes. *No tenir temps ni de respirar* és una hipèrbole, però també ho és *no m'has contestat cap dels mil missatges que t'he enviat*. Així i tot, hi ha dos àmbits amb els quals identifico sempre la paraula "hipèrbole": els boleros i l'humor. En els boleros, apoteosi de la hipèrbole romàntica, tenim exemples infinits, com "Un mundo raro", del gran José Alfredo Jiménez: *Cuando te hablen de amor y de ilusiones/Y te ofrezcan un sol y un cielo entero/Si te acuerdas de mi no me menciones/ Porque vas a sentir amor del bueno*. Per cert, el disc homònim, de duets, molt recomanable!

Però encara dins del llenguatge popular, penso que quan hom treballa la hipèrbole amb intencions còmiques, es troba una de les seves manifestacions més brillants. I en aquest punt em venen ràpidament al cap dos exemples clamorosos: l'humor andalús i "Lo diccionari lleidatà". Soc fan absolut de l'humor andalús, del cadità més en concret, que diu coses com: *"Dicen que los esquimales tienen 50 palabras para decir nieve y los gallegos tienen 100 para decir lluvia. Los gaditanos tenemos 294 formas de pronunciar 'hijoputa' con sus 294 significados diferentes..."*

Pel que fa a "Lo diccionari", té una doble funció: allunyar de l'oblit el lèxic ponentí, menystingut per la Catalunya normativa, i fer-nos riure un munt. Sabeu què és el burrim? "Borrissol, pelussa de material tèxtil que apareix sobtadament per les cases quan fa dies que no s'escombra, especialment sota dels llits. També apareix en zones insospitades del cos humà. *No m'apretos tant lo milic, que't deixaré los dits plens de burrim*". També molt recomanable!

Jardineria BERNAL

Gespa artificial

Instal·lem la millor qualitat del mercat

ASPECTE I TACTE NATURAL

+ Disseny i construcció de jardins

+ Sistemes de reg

+ Poda i tala d'arbres

+ Desbrossament de parcel·les

+ Tractaments fitosanitaris

Demani un pressupost

653 958 665

www.jardineriabernal.com

oh!

SUPER PREUS

www.river.ad | www.riverrapid.ad

del 18 de juliol al 28 d'agost 2022

Manolo Suárez publica un llibre dedicat a l'educació

NATÀLIA RIERA • Andorra

Per la teva formació ets biòleg, la teva vida professional ha transcorregut a l'ensenyament i no has deixat, cap any, de practicar i competir en atletisme (llançament de javelina). Fruit d'aquests eixos que t'han acompanyat sempre, el 2016 vas publicar *La ciència, tard o d'hora, ho explica tot*, el 2019 *L'esport i la salut* i ara acabes de publicar: *Som herència. Som educació*.

Què vols explicar amb aquest llibre?

Donat que l'herència no la podem canviar és l'ambient/educació qui decidirà el que som. Heretem uns 20 300 gens que ens aporten bona part del que som (un 50%). Des del naixement aquestes capacitats heretades, siguin millors o pitjors, (intel·ligència, habilitats físiques, creativitat, caràcters...) etc. s'enfronten al medi on vivim, i és aquest ambient qui modela el que serem. El factor decisiu dins d'aquest ambient és l'educació. Educació per conservar la natura, per alimentar-nos, per respectar els altres, per potenciar habilitats, per actuar amb justícia, per estimar etc.

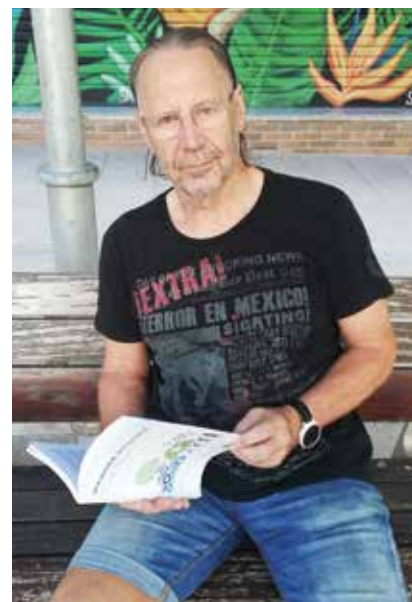
Així, doncs, quin és l'objectiu del llibre?

L'objectiu és demostrar que amb una bona educació, en valors i coneixements, es poden resoldre la majoria dels problemes (injustícies, desigualtats, terrorisme, fam, corrupció, xenofòbia, violència de gènere, pobresa...) que tenim nosaltres i la societat sencera.

I aquesta educació..., com seria?

Educació és, sobretot, guiar en el coneixement i desenvolupar les facultats intel·lectuals i morals. Ensenyar i educar no són sinònims. En el primer cas parlem d'adquirir conceptes, que evidentment eduquen, però l'educació va més enllà.

Aprofito per citar dues frases de dos premis Nobels que figuren en la introducció del llibre. Diu José Saramago que "L'educació que vaig rebre me la van donar els meus pares, que eren analfabets" i Gabriel García Márquez diu: "Des de muy pequeño interrumpí mi educaciones para ir a la escuela". La vida fora de l'escola, sobretot en l'àmbit familiar, tenia per a ell un valor educatiu destacat.

A part dels pares, quins altres intervenen en l'educació?

En primer lloc els pares i familiars amb els quals es conviu, també l'escola, els amics, els mitjans de comunicació, les lectures, el cinema, la música, les persones de referència (científics, artistes, esportistes, músics), etc.

Fruites La Seu, SL

Pol. Ind. carrer E, p. 5-3, 5-4
Regència d'Urgell, 8
Tel. 973 350 833
25700 - La Seu d'Urgell
fruiteslaseu@gmail.com

VARIETATS DE FRUITES

Espai cultural,
lúdic i gastronòmic

Cal Serni

www.calserni.com
Tel: 973 35 28 09

CALVINYÀ
Valls del Valira

encamp el pas de la casa

#FunicampFun

Escull la teva aventura Funicamp

Escoge tu aventura Funicamp

turisme@encamp.ad
WhatsApp: +376 641 000
www.encamp.ad

Ara fa cent anys, l'Aplec de Sant Jaume del poble de Tuixent (Estiu, 1922) (III)¹

DANIEL FITÉ ERILL • Historiador. Graduat en Història (UB) i estudiant del Grau en Dret (UOC)

Una atmosfera densa i el soroll perenne dels taquígrafs omplien el Congrés dels Diputats de la vila de Madrid, la tarda del dissabte, dia 22 de juliol de 1922, quan en **Joan Sarradell Farràs** d'Organyà, el jove i actiu diputat pel nostre districte de la Seu d'Urgell, de 28 anys, acabats de complir, s'aixecava per demanar el torn de paraula.

Aquest començava a tenir un paper rellevant al caliu del debat parlamentari per exigir responsabilitats pel desastre d'Annual.

A finals del mes de juliol de l'any 1922, la vida política es veia sacsejada per la constitució en el Congrés dels Diputats de “la Comisión nombrada para entender en los documentos referentes a la información practicada por el general de división don Juan Picasso con motivo de los sucesos ocurridos en Melilla en los meses de Julio y Agosto de 1921”. El fervor patriòtic desenrotllat després del desastre d'Annual a poc a poc s'havia anat transformant en una onada d'indignació popular sense precedents a la qual la classe política no podia restar aliena. Així, eren molts els intel·lectuals i polítics que exigien esclarir les responsabilitats militars i polítiques en aquell desastre on milers de joves havien mort i desaparegut.

El govern conservador de **José Sánchez Guerra**, constituït després de la caiguda de la coalició Maura-Cambó, el març de 1922, havia restablert les garanties constitucionals, fins aleshores suspeses, i ara davant la finalització de la instrucció de l'expedient del general Picasso, era entregada una còpia al Congrés, en “el acto de mayor respeto [...] presenciado por parte de los Gobiernos con relación al Parlamento”. Lluny d'ésser el bàlsam democràtic esperat, el debat entorn de les responsabilitats, algunes fins i tot reials, es convertiria en la metzina de la vida política espanyola. Un verí inoculat en forma de cura miraculosa per guarir un règim malalt. Una bomba de rellotgeria fixada per d'aquí catorze mesos havia iniciat el seu cronòmetre, la vida política parlamentaria liberal de *La Belle Époque* tenia els dies comptats. En aquest context, es llegia el real decret, signat a San Sebastián, on el rei Alfons XIII, “con arreglo al art. 32 de la Constitución de la Monarquía” decretava la suspensió de “las sesiones de Cortes en la presente legislatura”. Eren les cinc de la tarda del citat dia 22 de juliol i començaven les vacances estivals.

Lluny d'allà, aquells dies d'estiu de l'any 1922, els

pobles de les faldes del Cadí es veien sacsejats per l'arribada de dos forasters: el musicòleg **Higini Anglès Pàmies**, prevere, de 34 anys, i el seu amic filòleg **Pere Bohigas Balaguer**, de 21 anys, els quals recorrien aquell racó de món aplegant materials per a l'*Obra del cançoner popular de Catalunya*. El dia 23 de juliol, en una nit “fosc com una gola de llop”, arribaven al poble de Josa del Cadí, després de sortir de Gósol “sempre sols per aquells camins, tenint sempre el Cadí al davant imponent i ple de pastors”. Allà, en “Joan Cortina, contrabandista i ballador de ballets antics de la comarca i de la Cerdanya catalana i francesa, es brindà a cantar tot seguit dins la rectoria on reposàvem”. L'endemà, dia 24, el passaren per Josa escoltant les cançons, tonades i melodies, de “les dones velles, senzillíssimes i molt afables, [...] aplegades al bell mig del carrer, amb ingenuïtat i gràcia encisadores”. L'estada fou profitosa i eixiren de Josa, “poblet xic i menyspreat pels pobles veïns”,

Aquell estiu de 1922, els pobles de les faldes del Cadí es veien sacsejats per l'arribada del musicòleg Higini Anglès i del filòleg Pere Bohigas que elaboraven “El cançoner popular de Catalunya”

amb 51 tonades, “de frescor molt més gràciosa que les recollides fins ací i moltes de les lletres eren excel·lents”, gairebé tantes com les 59 melodies de Gósol, “el poble de gran anomenada pels cantaires”.

Aquella tarda, els dos forasters marxaren fins a la següent

parada de l'itinerari tot caminant per un camí deliciós envoltats de la tonada riallera de l'aigua i la frescor de la muntanya. Al final del camí, “entremig d'aquestes mutacions espectaculars, dalt d'un pujol tot verd de prats, cenyit per un enfilament d'àlbers groc-lluminosos, la mil·lenària vila de Tuixent deixava veure l'aplec esgraonat de les seves cases muntanyenques”. Allà, “en veure'ns entrar [sabien] qui érem per l'anomenada que de nosaltres corria de banda a banda. –Són els de les cançons– sempre sentiem dir a cau d'orella de l'un a l'altre”. Arribats a Tuixent, anaren a veure “al senyor Rector”, “carlí antic i ara integrista”, per informar del propòsit de la seva noble vinguda: “Ell, però, no volia quasi escoltar-nos i fins es pot dir que ens malparlava, [...] es prenia a mal la nostra vinguda a Tuxent, el poble de cipayos durant les guerres civils [perquè] trobava malament que un capellà recollís cançons en compte de predicar coses santes. Mig confusos, li pregàrem que ens perdonés i ens acomiadàvem com mellor sabiem”. Aquell sacerdot

Vista general del poble de Tuixent a mitjans del segle XX, pocs anys després de l'obertura de la carretera. Al fons, la vall de Josa del Cadí amb el Cadinell i els contraforts de la serra del Cadí, als peus de la qual encara s'aixeca l'ermita de Sant Jaume. Arxiu familiar de Cal Serni de Cabó. TC_318/2022.

els hi recordava un altre que “passada, però, la primera impressió, [...] anava de casa en casa buscant-me bones cantaires”.

Les últimes llums del dia s'escolaven darrere l'horitzó, i els dos companys “ens trobàvem al carrer, fosc, sense conèixer persona humana. Què farem? Caminant a la bona de Déu, trobàvem una casa més ampla que les altres; era la Casa de la Vila. Ens determinem de pujar-hi. Al cap de poc de ser-hi i en venir els digníssims batlle i regidors, escoltaven amatents nostra paraula. A la poca estona, els teníem a l'hostal de la vila on posàvem. Tan gentils eren, que just sopàvem i ells mateixos ens portaven ja una quarantena d'homes per veure si n'hi hauria algun que cantés. El Batlle, de nom **Francesc Vilella**, i **En Climent Soler** – amb el violí a la mà – ens donaven una bella mostra del Contrapàs, La Francesa i altres danses encara tradicionalment ballades en les festes de Tuxent”. El poble de Tuixent era ben viu, “a entrada de fosc, té un aspecte imponent entremig d'aquelles muntanyes i la floridera d'estels que la volta”, i aquella nit s'omplí ben aviat de música.

L'estiu de 1922, l'Ajuntament de Tuixent, sorgit de les eleccions municipals del febrer d'aquell any, estava presidit per l'Alcalde, **Francisco Viliella Puigdemassa**, ferrer, de cal Joan del Peret del Polla. Eren regidors, aleshores, l'**Artur Cortina Molins**, de cal Farratgetes; en **Josep Comella Serra**, de cal Fusté; en **Miquel Solé Roca**, de cal Joval; en **Pere Prat Busquet**, de cal Fulla,

i en **Joan Cortina Vert**, de cal Quico. En la renovació biennal d'aquell any, F. Viliella, A. Cortina i J. Comella, havien ocupat el lloc deixat per en **Josep Picart Arnau**, de cal Estevet; en **Josep Pallarés Tomàs**, de cal Parlindo, i en **Esteve Salvadó Serra**, de cal Borrega.

L'endemà, dimarts, dia 25 de juliol de 1922, “diada de Sant Jaume, pujàvem a l'ermita del Sant, juntament amb el poble que s'hi aplegava amb molta altra gent. Eixint de la missa major, començaven les ballades damunt mateix el prat verd de l'ermita, sota noguers grandiosos. Un violí, sonat pel Batlle o pel ja conegut **En Climent Soler**, tocava els balls, tots d'última moda. Vora els balladors i ajaçats damunt el prat bonic, ens voltaven una pila d'homes continuant els cants de la vesprada passada. En resum, si les danses velles – que no copiàrem confiant en la promesa que ens fou feta de posar-les a disposició nostra quan volguéssim – eren formoses, les cançons, en canvi, tenien poca novetat tal com les dictaven els homes. El Sant Isidro, però, que ens cantaren davall un ferm noguer, prenia allí – a ple aire i voltats de muntanya amb el riu al mig – un caient talment característic i grandios, com poques vegades hàgim sentit de veu humana”.

L'Aplec de Sant Jaume de Tuixent se celebrava en un prat poblat de noguers, on cada col·lectiu tenia el seu, fins i tot n'hi havia un apadrinat pels emigrats a l'Argentina. Allà, “el sol no hi penetra de tantes nogueres com hi ha. Aquestes donen una ombra pròdiga a tots aquells que arriben fadigats, els quals, però, han de tenir compte de

1. Aquest article reuneix en un únic text els articles de la sèrie “Ara fa cent anys, ...” corresponents als mesos de juny, juliol i agost de l'any 2022.

Una perspectiva inèdita del poble de Tuixent a mitjans de la dècada de 1920. En primer terme, l'extens conreu de la població i l'aiguabarreig del riu de Josa amb el riu de Mola. Al fons, la serra del Verd i el coll de Mola, en direcció a Gósol, amb un paisatge gairebé nu de vegetació. Arxiu familiar de Cal Serni de Cabó. TC_328/2022.

no adormir-se ajaguts al redós de llur brancatge, si no volen tenir migranya". L'àpat de després de la cerimònia era "lloganiça (donegal com en diuen al país), i una truita a la francesa, o bé un tros de pollastre rostit", encara que, algun record llunyà encara parla d'un famós "asado" organitzat pel col·lectiu argentí. I després de l'esmorzar, començava la música, on "la única orquestra que hi havia eren dos violins i un acordeon; aquella música ens pessigol·lè ja tot el jorn les orelles".

En aquell Aplec de Sant Jaume, enguany centenari, els dos nouvinguts es deixaren endur per la música d'aquella petita, però important, capital de l'Urgellet sud oriental, i foren moltes les cantaires, com na **Maria Pascuet** i na **Maria Perramon**, que s'oferiren als viatgers per entonar les seves melodies, com la *Blancafó* i *Sota el Pont de Lió*. Una d'elles, "Na Magdalena Serra al començar el seu cant, al redós de la gran era voltada de paret— les cases d'aquells pobles arreu són així —fou fascinant. Aquell cric-crec de dents, aquella mirada penetradora, aquell moviment de mans, de peus i de tot el cos, aquella veu com d'home, alhora amb el martelleig graciós de cada nota, donava al seu cant un aire feréstec, fent parió a son posat i figura que mai podrem oblidar. En Bohigas i jo ens miràvem meravellats i fins sentíem fred davant la cançó: Una matinada fresca amb aquell ita, utta, landridutta, per responement. Aquella energia en el sil·labeig li donava un color que s'esfuma damunt el paper. [...] Talment la dona

s'embogia, que sortia entusiasmada i, seguint carrers amunt, ens duia a altra casa amb era més escaient i apta per encabir-hi la multitud de velles que comparegueren disputant-se per cantar primer."

Aquelles cantaires del poble de Tuixent d'ara fa cent anys eren el testimoni viu d'un món a punt de desaparèixer, el de la misèria i la supervivència, avui folkloritzat amb l'epítom de trementinaires. Eren "les dones d'aquell poble, [què] quan vénen els freds, van, amb cistelles al braç, arreu de Catalunya i s'escampen fins al camp i les muntanyes tarragonines, cridant i venent la trementina i l'oli de ginebre. Les dones d'edat hi són en gran nombre a Tuxent. Totes donen senyal que eren nius vivents de cançons vint anys enrere. Elles —a més del patrimoni cançoner local— coneixien i sabien les cançons de molts indrets de Catalunya. Mentre, amb llur típica mercaderia, anaven fent la llarga ruta per pobles i més pobles, sentien cantar les cançons de cada contrada per elles recorreguda i, desitjoses de saber-ne de noves per augmentar llur cabal cançoner, les aprenien fidelment; i, en tornar a Tuxent, les cantaven durant els dies crus de l'hivernada".

Aquella tarda de Sant Jaume, els carrers i eres del poble de Tuixent s'omplien de música de velles melodies gairebé oblidades en el calaix de la memòria dels més vells. En total, els nostres protagonistes recolliren 33 tonades, amb un regust agredolç ja que "eixiem de Tuixent amb un desconhort terrible. Aquelles velles, deu o vint

anys enrere, eren pous de cançons; avui ja no sabien lligar les lletres, ni afinar quasi les tonades malgrat l'esforç que hi posaven; quant a les dones joves, quasi ni provar-ho; havien avorrit els cants de la vellúria".

Aquelles cantaires del Tuixent eren el testimoni d'un món a punt de desaparèixer. En total, els nostres protagonistes van recollir 33 tonades, amb un regust agredolç ja que les velles quasi ja no sabien lligar les lletres ni afinar les tonades...

La tarda s'esfumava, "el sol davallava de pressa i calia trotar de valent per arribar de nit a La Coma. Als homes i a les dones de Tuxent, entendrits amb nosaltres, els semblava un somni la nostra estada entre ells: —Si tornen, sabrem dir-los més cançons —repetien. —Oh! si cada diumenge ens donessin bella tarda com avui! —continuaven les velles, que no ens deixaven de vista fins a perdre'ns en la llunyania. Després d'un parell d'hores de pujada crua, travessàvem la muntanya pelada de Tuxent. Al cim de la muntanya cinc avets vellissims, ja mig morts, eren els únics supervivents dels boscos d'aquelles muntanyes, que no han estat aconseguits de cap dels que ara viuen. El paisatge de muntanyes que s'albirava era vertaderament colpidor. Eixíem a la cara contrària davant La Coma. Era ja de nit; de pastors prou en

trobàvem que cridaven el ramat per tancar-lo a la pleta; adés els trobàvem vells, adés joves; de cançons, però, ni memòria ja en tenien".

La festa de Sant Jaume emperò continuà i el poble "havent sopat [va anar] cap a la plaça a seure als bancs de pedra que hi ha per tot el voltant. Allà hi acudiren tots els joves i totes les noies de Tuixent. La plaça que dona enfront de la Serra del Port del Comte, s'enlluminava de teieres les quals li donaven un aspecte fantàstic perllongant les ombres dels balladors muntanyes amunt".

"Els violins i l'acordeon començaren a tocar el primer ball" omplint de gresca tota la vetllada. En els bancs de pedra, observant la plaça, amb llàgrimes als ulls aquelles padrines de Tuixent s'acomiadaven encara d'aquells forasters, gairebé d'un altre món, que per uns moments les havien escoltat com mereixien, en aquell món que ja no era el seu, en un poble que, a poc a poc, anava perdent "de manera esfereïdora el seu veïnatge ben nombros" i de retruc la seva memòria. Aquella nit d'estiu, a la falda del Cadí un món vell desapareixia mentre en la mirada d'aquells nens i nenes, nois i noies, que ningú escoltava s'obria pas el futur, un món nou, sempre carregat d'incerteses i de canvis, sota la mirada atenta de la ploma d'aquells viatgers, què ens permeten viatjar en els carrers d'aquell poble de Tuixent d'ara fa cent anys, on encara semblen ressonar-hi avui, algunes nits, aquelles velles melodies, sota l'esguard atent d'una altra llum, unes altres mirades i un altre firmament, però les mateixes muntanyes i un mateix poble.

MÉS DE

25

anys

PIRINEU

AUTOMOCIÓ

Abans

Després

Polígon Ind. La Seu

C/D. núm. 21

25700 La Seu d'Urgell

pirineuautomocio@gmail.com

nissanseu@gmail.com

Tel.: 973 35 10 69

973 35 00 66

NOU ESPAI!

RESTAURACIÓ DE SEIENTS

NISSAN

THULE

the Williams Trailers

SEU D'UTS

CLASSIC MEETS JAZZ AL POBLE DE DAS **suite per a flauta i jazz piano trio**

Divendres 12 d'agost a les 22h
a darrera la Casa del Comú

Reserva entrades: vivetix.com (11€)

ORGANITZA:

Ajuntament de Das

PATROCINA:

GENT QUE ESTIMEU LA CERDANYA, US HI ESPEREM!

DAS Festival 2022

Converses a la fresca

Dissabte 13 d'agost a les 18h

Empar Moliner
Albert Roig
Gerard Furest

Us esperem al Safareig de Das
(En cas de pluja se celebrarà a la Casa del Comú)

organitza:

AJUNTAMENT DE DAS

Aforament limitat

Inscripció prèvia a das@das.cat

col·labora:

NÚVOL

11^è FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS

Del 1 de julio al 21 de agosto de 2022

FëMAP

Territori convidat
ILLES BALEARS

MUSICA ALCHEMICA - LINA TUR BONET

1	01/07	La Seu d'Urgell
2	02/07	Paladà (els Banys d'Aneu)
3	03/07	Puigverdà

ACADÈMIA 1830

4	08/07	Organyà
5	09/07	Ger
6	10/07	Pesillà de la Ribera

TETRAPHILLA ENSEMBLE

7	09/07	Sant Julià dels Garrics (La Vansa i Fèrrol)
8	10/07	Palau de Noguera (Trep)

CANIGÓ ENSEMBLE

9	15/07	Bagà
10	16/07	Engolasters (Incarn)
11	17/07	Bossòst

ARTEAN ENSEMBLE

12	16/07	Riner
13	17/07	Berga

ENSEMBLE IL VIAGGIO

14	21/07	Castellciutat (La Seu d'Urgell)
15	22/07	Trep

ENSEMBLE BRUDIEU

16	23/07	Esterni d'Aneu
17	24/07	Covet (bana i Conca Dellà)

MUSICA RESERVATA DE BARCELONA

18	23/07	Sort
19	24/07	Llivia

ORQUESTRA DE CAMBRA ILLA DE MENORCA

20	23/07	Ripoll
21	24/07	Arà

KALLIAS ENSEMBLE

22	29/07	Berga
23	30/07	Alp
24	31/07	Els Banys d'Aries

ORQUESTRA BARROCA CATALANA

25	30/07	Llivia
26	31/07	Trep

RATAS DEL VIEJO MUNDO

27	01/08	Estavill (La Torre de Capella)
28	02/08	La Seu d'Urgell
29	03/08	La Molina (Ari)

EXIT ENSEMBLE

30	05/08	Els Banys d'Aries
31	06/08	Sant Joan de les Abadesses
32	07/08	Riner

VN - VÍCTOR SORDO

33	05/08	Sant Feliu de Pallers
34	06/08	Sant Quirze de Pedret (Berg)
35	07/08	Montardit de Baix (Sort)

ENSEMBLE EXCALAMATIO

36	08/08	Solàs de Pallars
37	09/08	Escalonne (La Guàrdia d'Aneu)
38	10/08	Puigverdà

ENSEMBLE TRIFOLIUM

39	12/08	Geri de la Sal (Bass Pallars)
40	13/08	Tavascan (Lladet)
41	14/08	Colli de Nargó

ARMONIA CONCERTADA

42	13/08	La Plana de Mont-ros (La Torre de Capella)
43	14/08	Tiurana
44	15/08	Vilanova de Banat (Mila i Cerd)

TEMPERAMENTO

45	13/08	Estamariu
46	14/08	Llanars
47	15/08	Berga

RÉSONANCE

48	16/08	Maçaners (Sallers)
49	17/08	Tallit (vall de Boi)
50	18/08	Niu de l'Àliga (Alp Segl)

ENSEMBLE ALFONSÍ

51	17/08	La Seu d'Urgell
52	18/08	La Pobla de Segur

ENSEMBLE LISBOA 1740

53	19/08	Castell de Mur
54	20/08	Borén (alt Aneu)
55	21/08	Camprodon

CONCERTS AMB DEGUSTACIÓ

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

IDAPA
Institut d'Investigació i Desenvolupament en Patrimoni Antic

EUROREGIO
Pirineus Mediterranis
Pirineus Mediterranis

institut ramon llull

Diputació de Barcelona

Diputació de Girona

Diputació de Lleida

www.femap.cat
www.packsturisticsfemap.cat

FESTA MAJOR DAS 2022

FESTA MAJOR DE DAS

Dimarts 9/08/2022
22h Concert **ELS AMERICANUS** amb rom cremat a la carpa darrera la Casa del Comú

Dimecres 10/08/2022
Tot el dia **FIRA ARTESANA** a la plaça de la República
11h Misa a Santa Bàrbara
12h Sardanes "COBLA FOMENT DE MONTGRÍ" a la plaça - amb copa de cava
19.30h i 23.30h Ball amb "ORQUESTRA EXCELSIOR" a la carpa darrera la Casa del Comú

Dijous 11/08/2022
Tot el dia **FIRA ARTESANA** a la plaça de la República
12h Sardanes "COBLA DE BANYOLES" a darrera la Casa del Comú
11.30h a 13.30h i de 16h a 18h "LUDOTECA VILAJOCS XXL" a darrera la Casa del Comú
18h XOCOLATADA POPULAR darrera la Casa del Comú a càrrec de **la rosella**
18.30h Espectacle amb el "MAG FÈLIX" darrera la Casa del Comú
19h Ball amb l'orquestra "D'ALTRA BANDA" a la carpa darrera la Casa del Comú

FESTA MAJOR DE TARTERA

Dimarts 2/08/2022
12h Misa - Coca i Cava
22h Concert "DUET NURIA CONANGLE"
A l'ermita de Tartera

FESTA MAJOR DE MOSOLL

Dillunss 15/08/2022
13.30h Misa
22h Concert "QUARTET NANNERL" amb copa de Cava
Al'ermita de Mosoll

DIUMENGE 14/08/2022

Mercat Gourmand

Organitza:

Ajuntament de Das

Us hi esperem!!

Diputació de Girona

2022-2023

L'escriptor de Peramola, Josep Espunyes, rep la Creu de Sant Jordi de mans del president de la Generalitat

M.PASCUAL • Peramola

Josep Espunyes i Esteve ha rebut la Creu de Sant Jordi per la seva tasca exemplar, abnegada i incansable, i pel seu compromís amb el país i amb la llengua catalana. Pel seu profund arrelament, harmonia i comunió amb el territori de l'Alt Urgell i la seva projecció nacional.

El president de la Generalitat, Pere Aragonès, va encapçalar el lliurament de la Creu de Sant Jordi 2022 a 20 personalitats i 10 entitats d'arreu de Catalunya, que es va fer al Teatre Monumental de Mataró. Entre les personalitats reconegudes hi havia l'escriptor peramolí, Josep Espunyes. Espunyes va rebre la Creu de Sant Jordi per la seva tasca exemplar, abnegada i incansable, i pel seu compromís amb el país i amb la llengua catalana. Pel seu profund arrelament, harmonia i comunió amb el territori de l'Alt Urgell i la seva projecció nacional, expressats des d'una poètica que explora els contrastos entre el món rural i l'urbà fins a l'estudi i recerca històrica de la terra i les tradicions. En reconeixement, doncs, de la seva tasca que ha permès recuperar un pòsit, sovint oblidat, de la nostra llengua i de la cultura popular de la comarca de l'Alt Urgell, la terra que l'ha vist néixer i que estima tant.

El president de la Generalitat, Pere Aragonès i Garcia, va remarcar que les persones guardonades amb la Creu de Sant Jordi 2022 "ens fan sentir orgullosos de qui som i de com som" i reflecteixen "la pluralitat i la diversitat del país". Durant la cerimònia de lliurament dels guardons, el cap de l'Executiu va posar en valor que les persones reconegudes "són referents per a les generacions presents i futures" i va elogiar que els seus exemples demostrin que "amb treball i dedicació, compromís i il·lusió, talent i perseverança, visió de conjunt i esperit cooperatiu assolim els objectius.

Transformem i fem que les coses passin". Per això, va manifestar que conviden a mirar el futur amb optimisme i "ens empenyen a pensar en gran per fer de Catalunya un país més just i plenament lliure".

Aquelles cantaires del Tuixent eren el testimoni d'un món a punt de desaparèixer. En total, els nostres protagonistes

PAG AJ LLIVIA

CARNISSERIA CHARLIE

Sant Ermengol, 5 · La Seu d'Urgell

Telf. **973 360 999**

charliecam@hotmail.com

www.carnisseriacharlie.com

Torna Cortiuda a la fresca

REDACCIÓ • Cortiuda

El refugi de Cortiuda torna amb les seves nits a la fresca plenes d'activitats: tast de vins i formatges, passejada de lluna plena, nit literària amb Josep Espunyes (recentment Creu de Sant Jordi), nit musical amb Toni (Los Manolos) i Jordi (Urgell)... Parlem amb el Damià Vallvé i la seva companya Elena Baixauli, guardes del refugi.

Per què heu decidit aquesta segona edició?

Després de l'èxit de l'any passat, la gent ens ho demanava. A l'estiu, els capvespres al refugi, a la fresca, amb la posta de sol, la sortida de les primeres estrelles i un bon sopar son una delícia. I si a més estan acompanyades d'una activitat, encara millor.

Quina valoració feu d'aquest segon any d'activitat del refugi?

L'hivern encara ha estat fomat pel tema Covid però hem tingut molt bona resposta de públic a activitats com la del 8 de març (amb la xerrada i projecció "Dona i muntanya" a càrrec de l'alpinista Núria Balagué) o l'èxit rotund de la trobada que vam fer amb destacats escaladors i escaladores.

Aquest any, a més, us heu implicat molt en la Volta a Peramola.

Sí, vam ser punt d'avituallament. Es va fer una versió de 26 km que passava pel refugi, després que Eudald Navarro i Jordi Quera fessin una bona feina d'assenyalar el nou recorregut. A més, vam obsequiar amb una estada per a dues persones als guanyadors d'un sorteig.

El refugi però segueix oferint altres serveis.

Sí, és clar, jo mateix segueixo fent cursos d'escalada, o bé a la zona d'iniciació del costat del refugi, o a d'altres indrets i guiatges. I molta gent continua venint al refugi senzillament per fer un bon dinar. Els arrossos de muntanya que oferim van guanyant anomenada i el fet que s'arribi al refugi amb qualsevol tipus de vehicle (no cal 4x4) ho facilita.

Com veus l'ànim de la gent?

La gent té moltes ganes de sortir i fer activitats a l'aire lliure però encara li queden moltes pors de la pandèmia. Per

exemple, el fet que al refugi oferim habitacions petites, de 4, 6 i 8 persones, fa que la gent se senti més còmoda, que pugui crear la seva pròpia bombolla. Per no dir que el refugi és pot tancar completament per a un esdeveniment, i ampliïm la capacitat a unes 30 persones perquè tenim unes "golfses" polivalents.

Alguna novetat de cara a l'any que ve?

Col·laborarem amb Cinema Trashumant i l'Ajuntament de Peramola amb la projecció de "Alcarràs" per la festa major de Cortiuda (3 de setembre). També formalitzarem la nostra entrada com a amics de "Menja't l'Alt Urgell", ja que només utilitzem viandes de productors de la zona. Volem ofertar un circuit que enllaci diversos refugis de la zona i Jordi Quera publicarà amb Edicions Salòria una guia amb excursions i vies d'escalada que tenen com a punt de partida el refugi.

CORTIUDA A LA FRESCA

Tornen les nits a la fresca al Refugi de Cortiuda!
Les millors postes de sol, sopars al mig de la natura
i totes aquestes activitats!

6 agost: Tast de formatges artesans maridat amb vins. L'Arnau i l'Aina de la formatgeria l'Oliva (Oliana) ens faran degustar els seus formatges de cabra.
A les 18.30 h. Preu 10€

12 Agost: Passejada de lluna plena pels voltants de Cortiuda després de sopar. Preu: 5€

13 Agost: Capvespre literari amb Josep Espunyes. L'escriptor peramoli i recent creu de St. Jordi presenta el seu llibre "Jocs i cançons infantils d'abans".
A les 18.30 h.

19 Agost: És festa Major a Peramola!

27 Agost: I per acomiadar les vacances d'estiu repetim la nit musical amb el Toni (Los Manolos, Rumba Tarumba) i el Jordi (Urgell) i amb alguna sorpresa més!

Ja podeu reservar per a les activitats i per als nous sopars d'estiu

(El preu de les activitats no inclou el sopar)

Reserves: DAMIÀ VALLVÉ,
GUARDA DEL REFUGI
+34 630 82 61 35
+34 973 09 23 13
reserves@refugicortiuda.com

Accés fins al refugi amb qualsevol tipus de vehicle. Refugi obert tot l'any, allotjament (30 places), bar, menjars, festes i celebracions, sortides guiades i escalada, cursos, formacions i molt més!

Finestres: Alumini • PVC • Fusta
Persianes: Enrotllables • Orientables
Vidres
Mampares de bany
Mosquiteres
Façanes d'alumini

La Seu d'Urgell • Lleida
M. 610 929 435 • 651 937 945
tecniatancaments@gmail.com

MAGDAPERRUQUERIAlp

C/ NORD 5
TEL: 972890265
17538 ALP

TOT EN PERRUQUERIA PER ELLA I ELL
MANICURA I DEPLACIÓ FACIAL
VENDA DE PRODUCTES DE BELLESA

Ja et pots descarregar
gratuitament l'App
de VIURE ALS PIRINEUS
al teu telèfon!

DISPONIBLE A APP STORE
DISPONIBLE A GOOGLE PLAY

- Neteja de xemeneies, calderes, estufes i llars de foc
- Pintura i lampisteria
- Buidatge i neteges generals de naus, cases, pisos, garatges, oficines i segones residències

☎ 873 452 167 ☎ 625 589 411 • 621 209 318 ✉ netejasalturgell@gmail.com

NETEJA XEMENEIES

PIRINEUS
NETEJA I MANTENIMENTS

619 865 475
618 498 835
info@serveispirineus.com
www.serveispirineus.com

- ▶ Llars de foc
- ▶ Xemeneies domèstiques i industrials
- ▶ Calderes de pel·lets i gas-oil
- ▶ Inspeccions amb càmera de foto i vídeo.
- ▶ Sense productes químics
- ▶ Lliurament de certificats de treball.

Mercè Solanelles: "Aprendre llengües és enriquidor i, a més, obre portes"

REDACCIÓ • La Seu d'Urgell

La Mercè Solanelles, filla de Montant de Tost, és la directora de l'Escola Oficial d'Idiomes (EOI) de la Seu d'Urgell, un centre públic d'ensenyament d'anglès i francès que compta amb aules a la Seu, a Puigcerdà i a Sort. L'hem anat a veure perquè ens expliqui tot el que ens ofereixen aquests centres que l'EOI té al Pirineu. Ens ha sorprès gratament la biblioteca que tenen, excepcional, i tot el seguit d'activitats que fan al llarg de l'any.

Què és l'Escola Oficial d'Idiomes?

L'escola oficial d'idiomes (EOI) és un centre públic depenent del Departament d'Educació, que imparteix un ensenyament especialitzat regulat per la Llei orgànica d'educació (LOE). A l'EOI som docents, ensenyem i certifiquem. Fem un examen que acredita oficialment el nivell que té l'alumnat. Tenim alumnes oficials i alumnes lliures, que només venen a certificar-se, i fem ensenyament presencial i semipresencial.

És important el fet de tenir una EOI al Pirineu?

Tenir una EOI al Pirineu és molt positiu per al territori. Ens equipara a la resta del país, i la gent del Pirineu podem gaudir de tots els avantatges que ofereixen les EOIs. Per exemple, el fet de ser centres públics fa que les tarifes siguin força econòmiques, a més es pot fer el trasllat de matrícula a qualsevol altra localitat ja que el currículum és el mateix.

A banda de la formació reglada d'idiomes, ofereix més coses?

A l'EOI ens agrada ser un centre de dinamització comarcal en l'àmbit social i cultural. No ensenyem només llengua: ensenyem cultura, tradicions, art, cinema, gastronomia, apropem els alumnes als escriptors locals, organitzem xerrades i activitats, intentem fomentar debat pedagògic i tenim una biblioteca que ens estimem molt.

Us creieu allò que llegint s'apren...

I tant. Per això, la biblioteca és tant important. La biblioteca i totes les activitats que fem al voltant de la lectura i de l'art. Aprendre llengües sempre és enriquidor i, a més, obre portes.

Aprèn idiomes
i certifica els teus
coneixements

**ESCOLA OFICIAL
D'IDIOMES**
CPD PUIGCERDÀ | CURS 2022/2023

Preinscripció en línia a: www.eoilaseu.cat
Del 31 d'agost fins el 5 de setembre

Preinscripció presencial a l'EOI de la Seu d'Urgell
El 5 de setembre de 9 a 14 h

Matrícula en línia
Des de les 20 h del 14 de setembre
fins les 23 h 59 del 16 de setembre

Cursos Presencials Francès
A2 - dilluns i dimecres de les 16 h a les 18 h 30
B1 - dilluns i dimecres de les 18 h 30 a les 21 h

Cursos Presencials Anglès
B1 - dilluns i dimecres de les 16 h a les 18 h 30
B2.1 - dilluns i dimecres de les 18 h 30 a les 21 h

Cursos d'Actualització
Torna a l'EOI!
Si vols, pots tornar a cursar un curs que ja hagis fet de qualsevol dels nivells i llengua que oferim.
Informa't a www.eoilaseu.cat

Programa PIA+
Ets docent? Aquest programa permet tenir dret a una devolució de l'import base de la matrícula.
Per al professorat no universitari que cursi i superi una llengua estrangera en una EOI en els nivells B2.1, B2.2 i C1 d'anglès i tots els nivells de francès.

Bonificació del 50%
En la segona llengua estrangera diferent a la llengua obligatòria a l'institut als nivells A1, A2 i C1.
Els alumnes matriculats en una EOI que cursen una llengua estrangera i volen estudiar una segona llengua estrangera en la mateixa o una altra EOI (només als cursos de nivell A1, A2 i C1). Si has aprovat B2.2 aquest curs i et vols matricular a una nova llengua estrangera als nivells A1, A2 i C1.

Novetat: Test de nivell en línia
Des del moment en què es fa la preinscripció fins les 23 h 59 de l'11 de setembre.
Al moment en coneixereu el resultat i escollireu grup/horari del curs assignat.

Informació:
☎ 973 354 446
📍 Clases impartides a:
Institut Pere Borrell
Joaquim sostres s/n - Puigcerdà

🐦 @EoiSeu 📷 @eoilaseu

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Escola Oficial d'Idiomes
La Seu d'Urgell

eoi
La Seu d'Urgell

www.eoilaseu.cat

CAN JOSEP

Carretera de La Seu d'Urgell, 12
SORT (Lleida)
Tel. 973 620 176 - 973 620 834
info@hostalcanjosep.com
www.hostalcanjosep.com

Habitacions i restaurant

La Universitat d'Estiu Ramon Llull Puigcerdà torna amb força i lliura el premi a la millor estudiant de la Cerdanya

REDACCIÓ • Puigcerdà

La Universitat d'Estiu Ramon Llull Puigcerdà ha recuperat amb èxit el seu funcionament a ple rendiment. Després d'una passada edició de dimensions reduïdes per les restriccions, l'esdeveniment ha viscut un dels seus anys més emotius, marcat per les retrobades i la bona resposta d'alumnes, professors, voluntaris, patrocinadors, espònsors i col·laboradors. El programa d'activitats s'ha completat aquest divendres amb la 20a Jornada de la Professió Mèdica de Catalunya i la cloenda a càrrec del filòsof i catedràtic Francesc Torralba.

El millor emblema d'aquesta recuperació ha estat el sopar de la Universitat d'Estiu, aquest dijous a la nit a l'Hotel del Prado, en què s'ha lliurat el Premi AUCer-Vila de Puigcerdà al millor expedient de Batxillerat d'aquest curs 2021-2022 a la Cerdanya. Enguany el guardó l'ha rebut Anna Esteve Gallifa, estudiant de l'Institut Pere Borrell de Puigcerdà, que ha completat aquesta etapa amb una nota final de 9,69.

El premi consisteix en una beca de 1.700 euros, concedida per l'Ajuntament de Puigcerdà i l'AUCer, per a l'inici dels seus estudis universitaris. L'Anna cursarà el doble grau en Enginyeria Física i Enginyeria de Dades a la Universitat Politècnica de Catalunya. A més a més, aquests dies també ha guanyat el 23è Premi de Treballs de Recerca que concedeix la UPC, per un estudi amb segell local ja que planteja la implantació del reg intel·ligent a la Cerdanya. La jove cerdana ha agraït aquesta distinció i l'ha volgut compartit amb la seva família, professors i amats, pel suport que li han donat per assolir aquest repte.

El president de l'Associació Universitària de Cerdanya, Francesc Armengol, ha manifestat que el millor d'enguany ha estat sens dubte "la il·lusió d'haver tornat" i ha agraït la complicitat de l'Ajuntament de Puigcerdà i la Universitat Ramon Llull per seguir liderant el projecte, juntament amb l'equip de 40 persones que fa possible l'organització. Armengol també ha agraït el suport d'alumnes i professorat i ha celebrat que enguany es compleixen 20 anys de col·laboració amb el Col·legi de Metges de Barcelona, mitjançant la Jornada de la Professió Mèdica de Catalunya.

Molí del Pau

Si ens telefonas al 635 479 694
o ens envies un WhatsApp
també t'enviarem l'oli
gratuïtament a casa teva.

www.molidelpau.cat / info@molidelpau.cat • OS DE BALAGUER • 973 43 80 98 • 635 479 694

MITJANS DE PROXIMITAT, PERIODISME D'ALTA FIDELITAT.

viure pirineus

Membre de

amic25

Perquè a l'AMIC som fidels als mitjans de proximitat professionals i de qualitat, propers a la gent i compromesos amb el bon periodisme. Això és el que ens ha portat a fer 25 anys comptant amb la confiança de 500 mitjans i amb la fidelitat dels lectors; els coneixem bé i treballam per oferir-los la informació més rigorosa de la seva comunitat. Alta fidelitat, perquè estimem la premsa, perquè estimem la gent.

Aprèn idiomes i certifica els teus coneixements

ESCOLA OFICIAL D'IDIOMES
LA SEU D'URGELL | CURS 2022/2023

Preinscripció en línia a: www.eoilaseu.cat
Del 31 d'agost fins el 5 de setembre

Preinscripció presencial a l'Eoi de la Seu d'Urgell
El 5 de setembre de 9 a 14 h

Matrícula en línia
Des de les 20 h del 14 de setembre fins les 23 h 59 del 16 de setembre

Cursos Presencials
Anglès
A1, A2, B1, B2.1 i B2.2
Francès
A1 i A2

Cursos Semipresencials
Anglès
A2, B1, B2.1, B2.2 i C1
Francès
B1, B2.1 i B2.2

Cursos d'Actualització
Torna a l'Eoi!
Si vols, pots tornar a cursar un curs que ja hagis fet de qualsevol dels nivells i llengua que oferim
Informa't a www.eoilaseu.cat

Programa PIA+
Ets docent? Aquest programa permet tenir dret a una devolució de l'import base de la matrícula.
Per al professorat no universitari que cursi i superi una llengua estrangera en una Eoi en els nivells B2.1, B2.2 i C1 d'anglès; i tots els nivells de francès.

Novetat: Test de nivell en línia
Des del moment en què es fa la preinscripció fins les 23 h 59 de l'11 de setembre.
Al moment en coneixereu el resultat i escollireu grup/horari del curs assignat.
Consulta els horaris de tots els cursos:

Bonificació del 50%
En la segona llengua estrangera diferent a la llengua obligatòria a l'Institut als nivells A1, A2 i C1
Els alumnes matriculats en una Eoi que cursen una llengua estrangera i volen estudiar una segona llengua estrangera en la mateixa o una altra Eoi (només als cursos de nivell A1, A2 i C1). Si has aprovat B2.2 aquest curs i et vols matricular a una nova llengua estrangera als nivells A1, A2 i C1.

Informació:
☎ 973 354 446
🏠 Classes impartides a C. Capdevila 29, 1r
🐦 @EoiSeu 📷 @eoilaseu

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Escola Oficial d'Idiomes
La Seu d'Urgell

eoi
La Seu d'Urgell

www.eoilaseu.cat

Ascensors SALES

Solucions en elevació i accessibilitat

- Ascensors
- Plataformes
- Cadires puja escales
- Munta plats
- Munta càrregues
- Munta cotxes
- Instal·lació
- Manteniment
- Rehabilitacions
- Modernitzacions
- Projectes a mida
- Finançament a mida

GSM
INSTAL·LACIÓ DE
TELÈFON DE CABINA

SERVEI REPARACIÓ
AVARIES 24 HORES

ESTUDIS
EFICIÈNCIA ENERGÈTICA

902 158 353

www.ascensorssales.com

Inserció laboral

SERVEI DE MUDANCES I ENCÀRRECS,
BUIDAT DE PISOS I LLOGUER
DE PLATAFORMA ELEVADORA

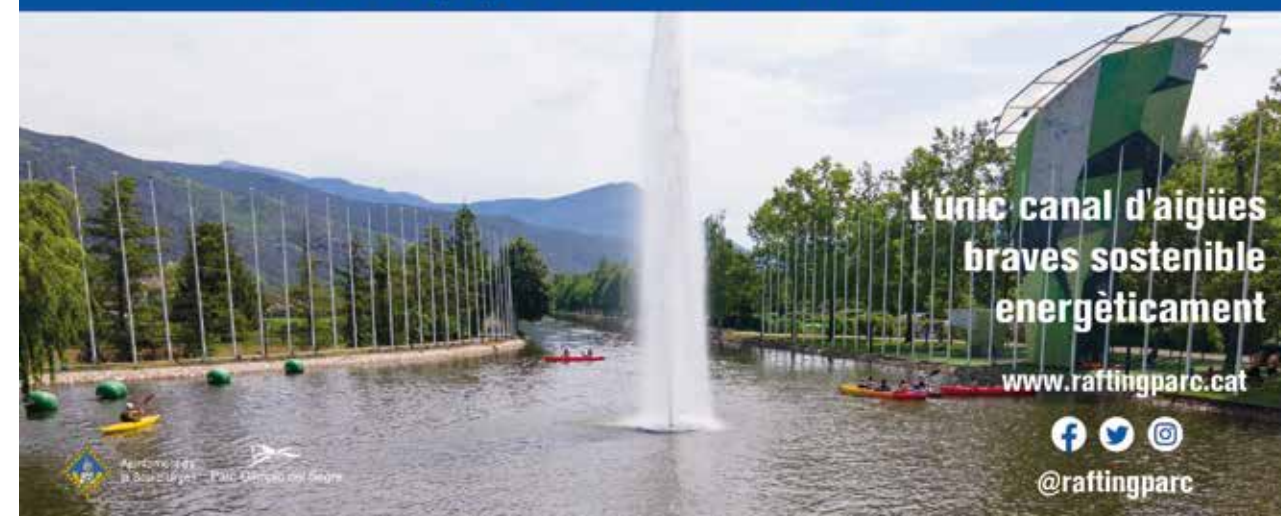
www.grapats.com | Tel. 665 777 999
Pol. Ind. La Seu, c/E, núm. 24 | 25700 La Seu d'Urgell

RAFTING PARC

LA SEU D'URGELL

Ràfting - Piragüisme - Open kayak - Hydrospeed
Stand up paddle - Escalada - BTT

a l'estiu, recerca't!

JULIOL
Nit màgica de la poesia a St. Jaume de Rigolós
Lectura de poemes amb acompanyament musical
29 de juliol | 22:00 h | Rigolós (Puigcerdà)

AGOST
Per una llei electoral del I per al s. XXI, amb Quim Colomina
1 d'agost | 19:00 h | Museu Cerdà (Puigcerdà)
Meteorologia al Pirineu, amb Albert de Gascó
Presentació del llibre | 2 d'agost | 18:30 h | Museu Cerdà (Puigcerdà)
Prediccions econòmiques de la Cerdanya, amb Joan Riera
3 d'agost | 19:00 h | Museu Cerdà (Puigcerdà)
Lliurament del Premi de fotografia de la flora de Cerdanya
Esteve Sala - Vila de Llívia
15 d'agost | 17:00 h | Ajuntament de Llívia (Llívia)
La política a les xarxes socials. Contradiccions ideològiques,
discursos d'odi i fògues de les identitats, amb Carles Riera
16 d'agost | 19:00 h | Museu Cerdà (Puigcerdà)
Indrets llegendaris de Cerdanya: elements imaginatius i
mitològics, amb Miquel Ferrera
17 d'agost | 19:00 h | Museu Cerdà (Puigcerdà)
Els pobles del Mar i Egipte, amb Josep Padis
22 d'agost | 19:00 h | Museu Cerdà (Puigcerdà)
Taiwan i la República Popular Xinesa. Política de seguretat i de
defensa, amb Jordi Palomares
29 d'agost | 19:00 h | Museu Cerdà (Puigcerdà)
Fenòmens meteorològics estranys, amb Enric Quilès
31 d'agost | 19:00 h | Museu Cerdà (Puigcerdà)

SETEMBRE
Premis Sebastià Bosom, Josep Egozcue i Josep Maria Martí
Entrega dels guardons en el marc del Sopar de Gala del GRC
3 de setembre | 21:30 h | Hotel Montanya (Puigcerdà)

www.recercacerdanya.org

Trobada a les aules noves
d'investigació de
PR (TWT) G (TELEGRAM)
Totes les activitats són gratuïtes i
obertes a tothom

Neteja de catifes, edredons
i fundes de sofà.
Servei a hostaleria i particulars.

Recollida i entrega a domicili

Polígon Sant Marc 16. Puigcerdà.
Tel. 686 284 728 / 972 193 985
margaretaisaxi@gmail.com

FUSTERIA I DERIVATS

Morales

C/ Josep Zulueta n°46 Pol. Ind. La Seu C/E nau n°4
25700 La Seu d'Urgell 25700 La Seu d'Urgell
Tel. i Fax 973 35 03 86 Tel. 973 35 29 48

info@fusteriamorales.cat
www.fusteriamorales.cat

FUSTERIA MOBLES PARQUETS CUINES DECORACIÓ BRICOLATGE

AVIRAM Paquita

- Preparats amb pollastres, conills, gall dindi, gallines i guatlles
- Galls del Pirineu
- Pollastres ecològics
- Productes del Cadí

C/. Joaquim Viola, 17 · La Seu d'Urgell · Tel.: 609 671 586

Nova xarcuteria i formatgeria a River Centre Comercial

REDACCIÓ · Sant Julià de Lòria

River Centre Comercial ha obert aquesta setmana la seva nova xarcuteria-formatgeria, com a part de la reforma integral que s'està realitzant en el Centre Comercial de Sant Julià de Lòria.

Després d'una profunda remodelació de l'espai, aquesta nova xarcuteria-formatgeria compta amb 100 m2, distribuïts entre sala de vendes i diferents zones on el client podrà gaudir d'una nova experiència de compra.

La xarcuteria disposa d'una àmplia selecció de productes de pernil cuit, gall dindi, embotits tradicionals cuits i curats, gran varietat d'ibèrics, especialitats i una curada selecció de patés.

Tots aquests de les millors marques del mercat, de proximitat i del nostre país. A més, tots els articles de la xarcuteria són sense gluten, amb una qualitat excel·lent i garantint sempre la seva traçabilitat i el millor preu.

Pel que fa a la formatgeria, compta amb un gran assortiment de formatges, amb una selecció de les millors especialitats de diferents països així com les IGP més reconegudes. Pasta tova, semi curats, curats, reserves: formatges en diferents textures i sempre amb la millor qualitat preu.

El client podrà realitzar la seva compra tant al mostrador com també a l'espai de lliure servei, on

Aquelles cantaires del Tuixent eren el testimoni d'un món a punt de desaparèixer. En total, els nostres protagonistes

trobarà els articles de xarcuteria llescada i formatge fraccionat preparats i tallats diàriament a l'obrador.

Aquesta nova xarcuteria-formatgeria és una aposta més que reafirma el posicionament de River Centre Comercial com a punt de venda amb el més ampli assortiment i els millors preus en productes frescos d'Andorra.

River Centre Comercial

Amb 7.000 m2, el Centre Comercial de Sant Julià de Lòria compta amb dues àmplies plantes on comprar de manera còmoda, pa i brioixeria (Espai Granier Bakery & Coffee), alimentació, tèxtil, electrònica i multimèdia, parament de la llar, productes ecològics (Espai EcoRiver), etc. gràcies a l'assortiment, la qualitat i el bon preu dels seus productes i a les seves 500 places d'aparcament gratuïtes. Ofereix servei a domicili, venda on line i també de recollida de la compra.

Els petits detalls són poderosos!

OPTICA
ISERN

Especialistes
qualificats

Ulleres
graduades

Audiòfons

Equip
professional

C. Major, 72
La Seu d'Urgell
Tel. 973 350 523

Joves del Pirineu

Gerard Raimat Ferrando, fill de ca de Blasi de Taüll, és professor d'Història a secundària. Des de ben xic, per la festa major, corre rantiners.

Gerard Raimat: “A Taüll cada cop són més les dones que corren falles”

Com ha anat la festa major?

Aquest any l'hem pogut viure amb normalitat, la gent en tenia moltes ganes. Vam estar dos anys sense, però les falles i els rantiners els havíem baixat igual, encara que el 2020 ho vam fer sota mínims. Aquest estiu ha tornat la festa major i ho ha fet amb tota la programació, amb el ball pla, amb la pila i amb tot.

Baixeu rantiners?

A Taüll correm rantiners, que ve de la rantina que solten els pins negres quan es van morint. La rantina ve a ser com una mena de cicatriu, com quan et fas mal i et surt la crosta. De tota la Vall de Boí, a Taüll correm cent per cent rantiners: els mitjans, els petits i els adults. Abans se corrien falles, però des de fa anys hem apostat cap als rantiners.

Quines diferències hi ha?

Les falles són dues peces, hi ha el mànec i les ascles de la teia del pi negre i el pes està molt desequilibrat. En canvi, els rantiners es fan amb troncs d'una sola peça, rebaixats fins a convertir-se en un mànec prim però amb el capçal sencer, esberlat amb tascons. Els rantiners són de més bon portar, el pes està més repartit i sobretot, i molt important, crema amb força i dura molt més. L'objectiu és arribar a la plaça amb la teia encesa, el contrari seria un fracàs.

Tot comença al faro. On està situat?

El faro queda a la part superior del poble. És el punt de trobada dels corredors de rantiners. A mitja tarda ja hi pugem, portem el sopar, ens preparem i fem una mica de comunió, compartint la bota de vi i el xolís, però també els nervis i l'adrenalina.

Què sents quan corres rantiners?

Adrenalina i emoció. És una sensació molt emocionant perquè ho has fet tota la vida i ho voldries repetir cada any. També d'orgull, perquè en corria el meu pare i en corria el meu padrí, que són de Taüll de sempre. L'arribada a la plaça és impressionant, sents la cridòria de la gent que està del tot entregada i ho viuen tant o més que nosaltres mateixos. Quan estàs a punt d'arribar, encara que baixis esgotat, et reserves un últim esforç per fer l'entrada triomfal a la plaça i les tres voltes corresponents.

Cada vegada hi ha més dones que corren?

I tant, cada vegada n'hi ha més, això ha estat un fenomen. Ara corren les nòvies dels fallaires de tota la vida. Potser hi ha qui fa deu anys deia una cosa, però ara la realitat ja és ben diferent. Sobretot des de fa uns cinc anys la participació de les dones ha estat espectacular.

La festa està limitada a la gent del poble?

Cada vegada més. Fa uns anys, tothom podia participar-hi i això va ser un error que ara hem tingut l'encert de corregir. Poden córrer falles la gent del poble que hi visqui o bé que tingui una vinculació molt estreta amb Taüll. No volem una massificació, les falles s'han de poder lluir bé.

Estem parlant del ritual del foc, d'una tradició mil·lenària...

Efectivament. És una festa pagana, arrelada des de temps remots als pobles de la Vall de Boí. Últimament, ha proliferat en llocs on no hi havia tradició, però aquí on sempre n'hi ha hagut és a Taüll, Boí i Durro. Una tradició mil·lenària que abasta tot el Pirineu català, l'aragonès, Occitània i Andorra i la suma fa que siguem patrimoni de la humanitat. Això ha estat un èxit de tots.

Generalitat de Catalunya
Departament de Drets Socials
Direcció General de Joventut

Cuina tradicional catalana amb tocs d'autor

Foto: Feliu Sirvent

LLOC: Plaça de la Creu, 8 TREMP (Pallars Jussà)

FUNDAT PER: Armengol Vilanova Amargós

ANY: 1880

PROPIETAT: David Vilanova Segú

DESCRIPCIÓ: Gastronomia tradicional catalana, basada en productes de temporada, que barreja tradició amb innovació.

info@hotelseglexx.info

FELIU SIRVENT

El 1880, amb motiu de la construcció de la carretera d'Artesa de Segre, es va obrir a Tremp el Passeig de la Rambla, prop del qual es van aixecar notables edificis. Més endavant es va continuar amb el Passeig del Vall, també urbanitzat i ornat d'oms centenaris. Aquell mateix any, **Armengol Vilanova Amargós**, lo cafetero, fundava a la capital trempolina

el Segle XX, un cafè i casa de menjars.

Amb l'arribada de *La Canadenc*, l'empresa hidroelèctrica fundada per **Fred S. Pearson** l'any 1911, amb el nom de *Barcelona Traction Light & Power*, es van crear molts llocs de treball i van arribar a Tremp i al Pallars un gran nombre de persones procedents d'Espanya, Europa i Amèrica. La construcció

d'embassaments i centrals de producció d'electricitat va suposar un fort impuls per a l'economia local i també una empena decidida en el creixement del Segle XX. A partir d'aquell moment, l'establiment va anar a més i va passar a oferir servei de taxi, garatge per estacionar vehicles de motor i habitacions per allotjar els clients. Amb els anys l'edifici s'amplia amb l'ad-

quisició dels solars contigus, la construcció de diverses plantes i la diversificació de les prestacions. **David Vilanova Segú**, cinquena generació al capdavant de l'establiment, va començar a treballar al negoci familiar el 1990. Els seus pares, **Ramon Vilanova Olives** i **Pepita Segú Molins**, van traspasar tots dos el 2016, *ells van ser els veritables artífexs del creixement del negoci*, assegura David amb sentiment. *El meu pare va ser un verdader emprenedor*, senten-

L'Hotel Segle XX és un hotel familiar gestionat de generació en generació fins a convertir-se en tot un referent al Pallars Jussà. Més de 140 anys dedicats professionalment a fer de l'estada dels clients una experiència per a recordar, compta amb 47 modernes habitacions perfectament equipades, espais comunitaris i piscina exterior.

David Vilanova es va formar, a finals dels anys 80, en el reconegut *Hotel-Escola de Sant Pol de Mar*, on va adquirir coneixements en administració i recepció, restaurant i cuina, alhora que va cursar els estudis de turisme. També va fer estades als Alps francesos, molt a prop de Chambéry, i a diversos establiments com l'*Hotel Calderón*, de Barcelona, entre altres. *L'evolució del negoci és constant i el que et demana és anar-te adaptant a cada moment a la situació*, apunta. *Abans es treballava molt amb banquets i festes familiars i també amb viatjants de comerç que s'allotjaven durant setmanes i quinzenes senceres. Avui aquesta figura ha desaparegut.*

El restaurant del Segle XX, format per diversos menjadors, és l'espai ideal per a celebracions familiars o reunions de negocis. A més, al servei de bar es pot esmorzar, prendre un cafè o una copa dins un ambient tranquil i acollidor, tant si el client

s'allotja a l'hotel com si senzillament fa una aturada durant el seu viatge. Els fogons de l'establiment aposten per una gastronomia basada en productes de

L'Hotel Segle XX porta més de 140 anys dedicats professionalment a fer de l'estada dels clients una experiència per a recordar

temporada, que barreja tradició amb innovació. Amanides, cremes, sopes, arrossos, carns, peixos i postres elaborades artesanalment. *La cuina que faig és una cuina catalana tradicional amb una presentació creativa*, afirma el xef del Segle XX.

Alguns dels plats representatius de l'establiment pallarès són el *Menjar blanc amb pera i sardina fumada*, que és un plat fred amb una crema d'ametlles

també freda; els *Canelons tradicionals amb crema de formatge*; la *Coca de sardina fumada*, elaborada amb pisto, romer i timonet, amb un resultat espectacular. David Vilanova assegura que la sardina fumada és molt melosa i hi aporta un perfum extraordinari. També és molt representatiu del Segle XX la *Terrina de cuixa de corder brasejada*, que se serveix desossada, premsada i embolicada amb cretina de porc, és a dir el tel del fetge, es forneja i es salseja amb la mateixa salsa de reducció. Unes postres ben emblemàtiques són la *Torrija de brioix fet a casa, amb caramel*, o bé els *Bunyols de poma amb ametlla*. L'establiment compta amb una extensa carta de vins de la Conca de Tremp i també de diferents DO.

Bunyols de poma amb ametlla i toffee de caramel

Ingredients:

1 kg de poma pelada a daus

50 gr. de sucre

60 gr. de mantega

Canella en pols, alfàbrega o qualsevol altra essència que t'agradi. Coure tapat durant 20 min. a foc mitjà, destapar i deixar evaporar. Trencar amb un batedor, posar en el motlle, punxar amb un escuradents i congelar.

Tempura: 100 farina · 100 maizena · 150 aigua · 100 ametlla granet · Barrejar-ho tot i guardar a la nevera.

Garapinyada: 150 gr granet d'ametlla · 75 gr de sucre · 20 gr d'aigua. Ajustar-ho tot i posar a coure a foc viu, sense parar de moure fins a aconseguir que cristallitzi. Caramel·litzar i reservar. Guardar en un pot de vidre tancat.

Salsa: 100 sucre · 50 aigua · 150 nata · Cuinar sucre i aigua, fer caramel. Afegir la nata i reduir a textura salsa (meitat). Guardar en biberó.

Muntatge: Arrebossar la poma congelada amb la tempura d'ametlla i fregir a 160°. Deixar daurar lleugerament. Escórrer i arrebossar en sucre. Servir en una pissarra negra sobre traços de salsa i una mica d'ametlla garapinyada.

Amb el suport de:

Des de 1915

L'empresa PEUSA col·labora en tallers per aprendre a moure's per l'entorn de l'Oficina Virtual

REDACCIÓ • La Seu d'Urgell

L'empresa energètica del Pirineu ofereix servei de suport a les persones que tenen dificultat als entorns telemàtics, a poder accedir a la seva Oficina Virtual, o pàgina web, i poder fer tràmits.

PEUSA ofereix servei de suport a les persones que tenen dificultat als entorns telemàtics, a poder accedir a la seva Oficina Virtual, o pàgina web, i poder fer tràmits. Durant els mesos de juliol, agost i setembre, una persona guiarà als clients en l'accés a l'Oficina Virtual, perquè puguin fer tràmits com: fer peticions, consultes, descarregar i imprimir factures, gestionar canvis, o navegar per la nostra pàgina web, entre d'altres.

A més a més, PEUSA ha engegat una col·laboració durant el mes d'agost amb el Punt Òmnia de la Seu d'Urgell, des d'on es realitzaran tallers d'un dia per aprendre a moure's per l'entorn de l'Oficina Virtual de l'empresa energètica, i poder extreure'n el màxim profit.

La Taula digital es pot trobar de dilluns a divendres, de 9h a 13h presencialment a PEUSA (Pg. Joan Brudieu, 17)

Els tallers es duran a terme els dies: 10, 11, 17 i 18 d'agost, de 10h-11h (un únic taller d'1h per persona) al Punt Òmnia. Cal inscripció prèvia, trucant al 900 973 884, enviant un correu a comercialitzacio@peusa.org, o venint presencialment a les oficines de PEUSA.

TAULA DIGITAL
Vols veure la teva factura, fer consultes o peticions des de l'Oficina Virtual?

Vine a la Taula Digital i t'ajudem a fer-ho!

→ De dilluns a divendres de 9 a 13 h
Presencialment a les oficines de PEUSA
Pg. Joan Brudieu, 17 La Seu d'Urgell

→ Tallers d'un dia al Punt Òmnia:
Dies: 10, 11, 17, 18 d'agost, de 10 a 11h
Inscripcions: 900 973 884
comercialitzacio@peusa.org

Aquest estiu treu-li suc a l'Oficina Virtual i a la pàgina web de PEUSA

ESTANOL

GESTORIA ADMINISTRATIVA
CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIES FISCAL, LABORAL I COMPTABLE
AGENT DE LA PROPIETAT IMMOBILIÀRIA
SERVEIS INFORMÀTICS

PLAÇA CATALUNYA, 3
25700 LA SEU D'URGELL

TEL. 973 350 100
FAX 973 350 117
estanol@estanol.com

DR CARLES POL I ALEU, 26
25560 SORT
TEL. 973 620 231

www.estanol.com

**Cargols a la llauna
carns a la brasa
bons guisats
i peixos**

RESTAURANT
La Coma

Ctra. Nacional 260 (Lleida-Puigcerdà), km. 205
Tel. 973 515 176 · Fax. 973 515 078
25724 Lles · Cerdanya
www.restaurantlacoma.com
A/e.: lacomarestaurant@gmail.com

INVESTIGUEM?

Puigcerdà

**100 anys del tren
de Puigcerdà!**

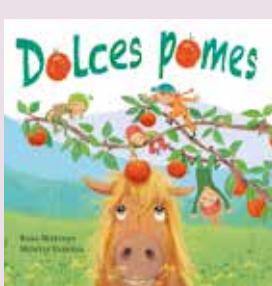
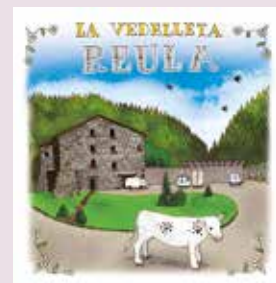
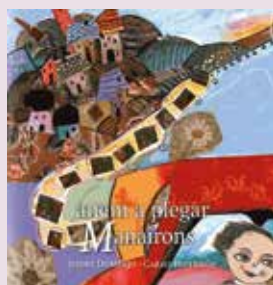
La línia Barcelona-Puigcerdà
ha estat clau per a l'arribada
del turisme

La Vella de l'Estany

A finals d'agost,
Puigcerdà celebra
la seva festa més
emblemàtica

Investiguem? - N° 1

Col·lecció Petit Pirineu

EDICIONS SALÒRIA

www.edicionsaloria.com

SUMARI

4. La Vella de l'Estany
6. Mapa per a ments curioses
8. El tren de Puigcerdà fa 100 anys!
10. Com introduir la tecnologia en l'educació
11. Avui cuinem nosaltres! | **Trinxat de Cerdanya**
12. Tres comportaments rars (o potser no tant) dels gossos
12. "Catalunya Rural", un peculiar viatge per les comarques rurals catalanes
13. Troba les 7 diferències!
14. Anem a la biblioteca?
15. Literatura universal
16. Amb vosaltres... | **Eva Sánchez Gómez**

CRÈDITS

Redacció: Alba Besora, Manel Figuera, Andrea Moreno, Mariona Arnau, Marcel·li Pascual, Enric Quilez.
 Il·lustracions: Eva Sánchez, Núria Pardinilla.
 Maquetació i disseny: Núria Pardinilla.
 Creativa Disseny: Anna Solans.

Amb el suport de:

Ajuntament de
Puigcerdà

Generalitat
de Catalunya

El proper número de la revista Investiguem? sortirà el mes d'octubre i estarà dedicat als Formatges.

LA VELLA DE L'ESTANY

Eil, sabeu que l'últim diumenge d'agost se celebra a Puigcerdà la concorreguda Festa de l'Estany, que aplega tant gent del poble i de la resta de Cerdanya com turistes? Que tothom queda embadalit davant les vistoses carrosses de la cercavila, la desfilada amb torxes o els focs d'artifici!

Sembla que aquesta celebració té l'origen l'any 1886, en la 'fiesta nocturna a la veneciana', a partir d'una idea de Josep M. Martí, un dels components de la privilegiada 'colònia veraniega' d'aleshores. Aquests turistes d'abans, famílies riques de Barcelona, passaven tot l'estiu a la Cerdanya. Des d'aquella època és costum gaudir d'uns dies de vacances a Puigcerdà.

Les carrosses de la cercavila rememoren les tartanes i altres vehicles que s'engalanaven per participar-hi. Tot i que es tractava d'una celebració d'aquests estiuejants per acomiadar-se de l'estiu i tornar a la ciutat, la gent de Puigcerdà hi va participar activament i amb el temps se l'ha feta seva.

Associada a l'estany de Puigcerdà hi ha la llegenda anomenada de la Vella de l'Estany. Tot i que se n'han sentit diferents versions, totes coincideixen a dir que:

- És una dona nonagenària —o sigui, de més de noranta anys— que vesteix sempre de negre, amb gipó i caputxó.
- Vivia al carrer dels Ferrers de la Vila —l'altre nom amb què es coneix Puigcerdà—, del qual va ser obligada a marxar quan es va construir l'estany.
- Decidida a no abandonar casa seva, va acabar vivint sota les aigües de l'estany.
- Cada any, a finals d'agost, en surt del fons i es passeja per carrers i places de la Vila, coincidint amb la Festa de l'Estany.

Doncs és veritat: la Vella no falta mai a aquesta festa! Ve, recorre el poble, n'observa els canvis, omple el seu cos d'alegria i després, discretament entre les branques d'un desmai, en una barqueta retorna a la casa de sota les aigües, on l'esperen amb benvolença unes fades —fades?, sí, fades!— que un dia remot van arribar a Puigcerdà des de l'estany de Lanós, que es troba dalt de la muntanya.

I parlant d'aquestes fades, contem que hi va haver un pastor eixerit que les va seduir amb rondalles de la terra. Elles, que vivien en aquell estany de Lanós, molt amunt i aïllades, res no sabien de Cerdanya ni dels seus pobles i llogarrets. Fascinades per l'astut noi, van decidir acompanyar-lo. Volant, van arribar primer el riu Querol i després al formós estany de la Puigcerdà. Es veu que allà hi romanen encara i per sempre, aquestes dolces i belles fades, anomenades encantades o dones d'aigua, convivint amb la vella nonagenària del carrer dels Ferrers.

Però la història no s'acaba aquí. També es parla de l'amor del príncep dels Aires, un noi jove galant, i de la princesa de les Aigües, una noia rossa molt bonica, filla de la reina de les Encantades de Lanós, immortal com elles. En una visita que va fer la princesa a la Festa de l'Estany per acompanyar-hi la Vella, els dos es van conèixer i es van enamorar.

—Ja veuràs com la meva mare no aprovarà aquesta relació nostra —li deia al príncep, preocupada, la princesa de les Aigües.

—Per què? —li preguntava ell—. Si jo t'estimo i l'amor mai no mor.

—Perquè si m'uneixo a tu, que ets mortal —li contestava—, jo deixaré de ser immortal. La mare no ho permetrà.

I així va ser:

—De cap de les maneres! —va cridar la reina de les Encantades—. Que vols perdre la immortalitat? Les encantades no podem tenir relacions amb els mortals!

La princesa, afligida, va tornar amb el cap baix al seu solitari estany de Lanós. Aleshores el príncep, molt preocupat, va anar a cercar la Vella de l'Estany.

—M'heu d'acompanyar a Lanós —li va demanar.

—I ara, per què? —li va preguntar la dona.

—Per convèncer la reina de les Encantades perquè em deixi casar amb la seva filla —li va respondre convençut—. Els dos ens estimem.

La Vella de l'Estany hi va accedir. Van seguir la sèquia cap al riu Querol i a continuació el rec de Font Viva fins a dalt de l'estany de Lanós. Quan hi van ser, les dones d'aigua d'allà van envoltar el príncep i el van dur a la compareixença de la reina. Després de llargues discussions, la princesa, desesperada, va dir a la seva mare:

—Prefereixo tenir una vida feliç amb l'home que estimo, tenir fills i envellir amb ells, que una vida immortal trista. Aquesta és la meva voluntat—.

Havent escoltat aquestes paraules tan sinceres, la reina va acabar cedint i acceptant el casament, ja que la seva filla estava realment enamorada i preferia, doncs, la unió amb un mortal abans que la immortalitat.

Avui el príncep dels Aires i la princesa de les Aigües són els dos personatges que acompanyen la Vella de l'Estany al llarg de la celebració. S'assegura que viuen molt feliços al seu palau sota les aigües de Lanós i que hi viuran molts i molts anys fins a la fi dels seus dies. Si els voleu veure tots tres, veniu a la Festa de l'Estany, que se celebra cada any —RECORDEU!— a finals d'agost.

Manel Figuera.

MAPA PER A MENTS CURIÒSES

Llocs emblemàtics

- 1 És un estany artificial que, pel que se sap, existeix des d'abans de l'any 1260 i que va ser remodelat el 1992.
- 2 És el que queda de l'antiga església parroquial de Santa Maria, construïda el segle XII i destruïda el 1936, durant la guerra civil espanyola. Actualment hi ha l'oficina de turisme.
- 3 És una església romànica inclosa en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya i documentada des de l'any 958.
- 4 És un museu molt divers, amb col·leccions de medi natural, arqueologia i història, etnologia i art. Està ubicat a l'edifici de l'antic convent de les Carmelites descalces, construït abans de l'any 1900.
- 5 Aquesta estació comunica el Pirineu i Barcelona amb la Línia de trens R3 de Rodalies de Catalunya. Va entrar en funcionament de 1922, tot i que llavors només funcionava el tram entre la Molina i Puigcerdà. Més endavant, es va anar ampliant el recorregut dels trens, fins a Ribes de Freser, la Molina i la Tor de Querol, Ripoll, Vic, Granollers, Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat.
- 6 Actualment hi ha la Biblioteca Comtal de Cerdanya. El convent va ser fundat el 1290, per frares dominics, va ser ampliat cap al 1310, va patir desperfectes el 1428, a causa d'un terratrèmol, i a principis del segle XIX, durant la Guerra del Francès. El 1835 va passar a ser una caserna militar i més endavant va servir d'escola.
- 7 L'edifici de l'hospital és un dels més antics del poble. Va ser construït cap al 1185. Era un lloc dedicat a acollir persones desvalgudes i malats pobres, als que donaven el tractament que els feia falta, menjar i un lloc on dormir. Actualment forma part de l'Hospital Transfronterer de la Cerdanya, que va obrir el 2012 i dona servei a més de 30.000 persones.

Puigcerdà és una vila d'origen medieval que va ser fundada cap a l'any 1177 pel rei Alfons I.

A l'edat mitjana, Puigcerdà va ser la sisena ciutat de Catalunya i tenia una gran importància en la producció i comerç de teixits de llana.

La vila ha sofert diversos setges i atacs per part de les tropes franceses que la van debilitar notablement. En el segle XIX, també va patir diversos setges per part dels carlins.

Actualment, Puigcerdà és una destinació turística molt important i destaquen el seu estany artificial, envoltat pel parc Schierbeck i les torres modernistes i les restes de l'antiga església de Santa Maria, de la qual només queda el campanar, sol, al bell mig d'una plaça en el centre de la vila.

Enric Quilez.

EL TREN DE PUIGCERDÀ FA 100 ANYS!

Em presento: soc el tren de Puigcerdà. Són poques les poblacions del Pirineu que disposen de ferrocarril. Però a Puigcerdà hi vaig des de fa cent anys: exactament des del 3 d'octubre del 1922. Les muntanyes i el clima fred no afavoreixen que hi pugui anar. De fet la gent gran diu que «aquí dalt només hi ha dos estacions: l'hivern i l'estació del tren».

L'any 1848 s'inaugurava el primer ferrocarril de la península Ibèrica, entre Barcelona i Mataró. Encara havien de passar tres quarts de segle i molts entrebancs, abans que jo pogués veure Puigcerdà.

Fins al 1880 només podia desplaçar-me de Barcelona a Ripoll, on els passatgers preniën una carruatge tibat per cavalls fins a Puigcerdà. Un dia sencer a través de la collada de Toses! Però el 1907 ja s'havia treballat en un projecte amb l'objectiu que pogués portar-los còmodament dins dels vagons a la capital de la Cerdanya.

«Uf! Quina pujada! Déu n'hi do! Hi ha una carena molt alta que barra el pas. S'ha de travessar la collada de Toses, a 1.800 m, i Ripoll es troba a 691 m! Per si això fos poc, el tram que de via entre aquests dos pobles ha de ser de només 48 km! Em tocarà suar de valent per remuntar els forts pendents que m'esperen!» Aquestes paraules em deia a mi mateix, alarmat, abans de la construcció d'aquest darrer tram de via. Sort que aquesta via seria electrificada; és a dir, que em farien moure amb catenàries i corrent elèctric. Si ho hagués hagut de fer amb locomotores de carbó...!

Les obres no es van fer esperar. El 1919 vaig arribar a Ribes de Freser, i això que diuen que «a Ribes costa d'arribar-hi». Però des d'aquesta població fins a Puigcerdà calia superar desnivells molt importants.

Per fer-ho possible, un enginyer es va imaginar una solució atrevida que resultaria efectiva: un túnel helicoïdal de més d'un quilòmetre, el Cargol de Palós, entre els pobles de Planols i de Toses. Expliquen que aquest enginyer ho va passar molt malament, perquè sembla que l'obra no coincidia exactament amb els seus plànols. Però al final se'n va sortir. En aquell moment va ser una proesa de l'enginyeria, igual que el túnel de 3 km i mig —aleshores el més llarg de l'Estat espanyol— que es perforaria sota la collada de Toses.

La primera estació després d'aquest llarg túnel és la de la Molina, a 1.420 m d'altitud. Hi vaig entrar el 12 de juliol de 1922 i des d'aleshores hi he aprofitat colles d'esquiadors. Però calia salvar encara un últim obstacle natural abans de Puigcerdà: el riu Segre. S'hi va construir un pont de 45 m de tres arcs.

Finalment, em vaig va aturar per primer cop a Puigcerdà aquell 3 d'octubre de 1922. Imagineu-vos quina novetat: molts cerdans i cerdanes d'aquella època, la majoria pagesos i ramaders, no havien vist mai un tren. Amb prou feines, a la Cerdanya, hi arribaven alguns automòbils. Aquell dia històric, els veïns, les autoritats i les entitats locals van aixecar un arc de triomf amb els escuts de Puigcerdà i de Barcelona a la mateixa via per la qual vaig entrar a l'estació.

En el marc d'una jornada plena de celebracions, tothom va rebre el meu comboi —o sigui, els meus vagons— convençut que contribuiria al desenvolupament econòmic de la Cerdanya. Monsenyor Justí Guitard, bisbe d'Urgell, va beneir-me. I el senyor Pere Pujol, l'alcalde, va transmetre el seu agraïment a la població.

Pel que fa a l'edifici de l'estació, durant set anys hi va fer servei un de petit, però el 21 de juliol de 1929, coincidint amb la inauguració de la línia fins a l'estació de la Tor de Querol —Latour de Carol en francès—, ho va fer el nou, l'actual, de caire modernista. És bonic.

Passats uns quants anys, el 1941 la meua línia fèrria de Barcelona a la Tor de Querol es va integrar a la xarxa de Renfe. Però amb el pas del temps em van deixar una mica —per no dir molt— abandonat davant dels progressos de l'automòbil i la proliferació de carreteres. A partir dels anys 60 vaig entrar en una crisi que es va accentuar als 80 amb la construcció del túnel del Cadí.

Com a conseqüència, de Ripoll en amunt, tant les vies com jo vam començar a patir aquest manteniment defectuós i vaig haver de superar constants amenaces que em farien desaparèixer. No obstant això, els veïns i els ajuntaments de les comarques afectades, entre les quals la Cerdanya, van mobilitzar-se i van aconseguir evitar-ho.

Degut a les queixes dels usuaris, la Generalitat de Catalunya ha intentat diverses vegades obtenir la titularitat de la meua línia o fer-se'n càrrec de la gestió. Fins ara, però, totes les negociacions han estat en va. Els descarrilaments i les esllavissades que he sofert recentment han servit almenys de toc d'atenció perquè a darrera hora Renfe i el Ministeri de Foment hagin decidit posar-hi remei amb una sucosa inversió que hauria de permetre de resoldre les meves mancances tècniques.

Però bé, tot i aquests entrebancs, la línia Barcelona-Puigcerdà ha estat clau per a l'arribada del turisme. He tingut un paper important en la popularització de l'esquí. La primera estació hivernal catalana es va construir a la Molina i encara avui els esquiadors ocupen massivament el meu comboi cada cap de setmana d'hivern.

Si voleu gaudir del paisatge pirinenc o de l'esquí durant la temporada hivernal a la Molina, pugeu als meus vagons i preu atenció sobretot al curiós Cargol de Palós, el túnel helicoïdal que fa una volta sencera dins de la muntanya, on la mateixa via del tren apareix bastants metres més avall com per art de màgia.

Manel Figuera.

COM INTRODUIR LA TECNOLOGIA EN L'EDUCACIÓ

Els nens aprenen més si les seves famílies també participen

Molts professors, psicòlegs, neurocientífics i educadors socials aposten per veure les pantalles com una oportunitat per a implicar els menors en una educació digital sana i segura. El Centre Joan Ganz Cooney és un grup de recerca i innovació independent sense ànim de lucre que es dedica a promoure l'alfabetització digital dels nens i fomentar la innovació en l'aprenentatge a través dels mitjans digitals. Aquest grup ha realitzat una guia per a aconsellar, tant a les famílies com als centres escolars, sobre com introduir la tecnologia en l'educació.

Implicar-los. Si des que són petits es comparta amb ells abans de descarregar una aplicació, quan siguin majors hauran interioritzat com una cosa natural parlar amb els seus pares sobre les aplicacions o els jocs que els agraden.

Jugar junts. Els nens aprenen més si les seves famílies també participen. Quan es juga amb ells, els donem l'oportunitat de fer preguntes, i aquest pot ser el principi d'altres converses.

Llegir junts diàriament. Compartir moments de lectura cada dia, siguin llibres impresos o digitals, és una forma divertida de fomentar aquesta afició. Cal intentar fer preguntes amb respostes obertes, animar-los a imaginar, connectar amb la seva pròpia vida i vivències.

Fer projectes creatius. En crear els seus propis continguts, els nens poden expressar el que pensen i el que senten.

Preparar-los per a noves experiències. Algunes experiències noves arriben acompanyades d'emocions intenses. Hi ha llibres i vídeos que s'utilitzen des de fa temps per a ajudar els nens a manejar aquestes situacions.

Connectar-los amb la família. Els estudis demostren que els nens petits que realitzen videotrucades amb els seus éssers estimats mantenen l'atenció durant més temps quan participen en activitats com llegir llibres junts, contar històries...

Aprofitar els viatges. Amb cotxe o transport públic, els viatges poden ser estressants, però també pots passar una estona en família. Existeixen apps que poden ajudar al fet que tots aprenguin i juguin junts durant el viatge.

Establir rutines. Els límits en l'ús de la tecnologia ajudaran els nostres fills a desenvolupar habilitats d'autocontrol. Cal triar moments i limitar la resta.

AMIC - Tot Sant Cugat.

AVUI CUÏNEM NOSALTRES! Trinxat de Cerdanya

Que necessitem?

- 3 patates
- 150 gr de botifarra negra
- 200 gr de cansalada grassa
- Dues fulles ben grans de col
- Oli
- També s'hi pot posar una mica d'all

Preparació: 10 min

Coccio: 45 min

Temps total: 55 min

D'on ve?

Aquest era un plat típic de la gent de muntanya. L'origen del trinxat es remunta a finals del segle XV on predominava la cuina de subsistència, elaborada amb l'única cosa que es tenia a mà ja que a la comarca a l'hivern es patien llargs períodes d'aïllament entre les muntanyes. Al Pirineu no s'hi conrea una gran varietat de verdures ni hortalisses però la col i la patata aguanten molt bé el fred i són cultius que s'adapten molt bé al clima i la terra pirinenca. També si pot posar una mica d'all, un producte que es conserva en sec fàcilment durant molt de temps.

Som-hi!

Bullim la patata i la col en recipients separats. Ho escorrem tot i ens guardem l'aigua de tots dos bullits. Alhora, també s'ha de saltejar la botifarra negra, prèviament tallada a trossets. D'altra banda, coem la cansalada a poc a poc (amb una mica d'oli de gira-sol o oli d'oliva verge extra) perquè es vagi bufant la cotna, i quan aquesta estigui daurada hi podem afegir uns grams d'all.

Posem la col, la patata i la botifarra negra dins l'olla i ho anem xafant amb una escumadora. Hi hem d'anar afegint l'aigua que havíem reservat dels dos bullits i ho anem amanint fins que aconseguim el punt d'espessor que volem. Un cop ho tenim, amb una part de l'oli de la cansalada que hem fregit, amanim tot el conjunt. Si es vol, es pot passar el trinxat per la paella.

Foto: Trinxat de l'Hotel del Prado.

TRES COMPORTAMENTS RARS (O POTSER NO TANT) DELS GOSSOS

Hi ha conductes en els gossos que poden arribar a ser cridaneres, però que tenen la seva explicació.

En conviure amb gossos, segurament i en més d'una ocasió, s'han trobat restes de pinso en algunes de les zones de casa que, a vegades, no estan visibles perquè el ca ha volgut amagar-les. És un gest que, inicialment, no ha de veure's com a problemàtic. El motiu d'aquesta mena d'accions és que està imitant el comportament humà que està veient a casa. Intenta tenir a prop sempre menjar per a imitar els hàbits de la família com a seus.

Altres gestos cridaners del gos són: gar el sol o bé rebotar-se a terra en dues situacions també tenen explicació. En aquests casos, si que és un comportament esment.

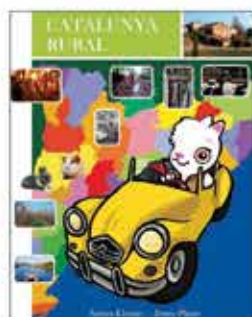
Quan el gos furga, és perquè tenen una ansietat aguda. Això fa que el seu instint els demani fugir o escapar com sigui pel que està buscant una sortida. D'aquesta manera, cal saber què li succeeix i tractar aquest estat ansiós.

No obstant això, en alguns casos, aquest comportament es deu al fet que, en aquest moment, hi ha tempesta amb llamps o bé a prop hi ha algun espectacle pirotècnic o petards. En aquests casos, el gos sol furgar de manera compulsiva perquè el seu cervell entén que és una situació de la que ha de sortir ràpidament perquè està

rebolca en el sol, en principi és una felicitat. Aquí el problema és que el terreny és normal, és per això que és desagradable és per a

AMIC - Tot Sant Cugat

'CATALUNYA RURAL' I EL VIATGE PER LES COMARQUES CATALANES

Catalunya Rural és una proposta literària del periodista Xavier Llopart, especialitzat en l'àmbit rural, i de Josep Piqué, CEO de l'empresa de mascotes CUNIPIC.

Aquest llibre segueix les aventures d'en Jordi, un

conill de Vallfogona de Balaguer que treballa com a periodista al diari Cunipic-Press, quan el seu cap li encarrega un reportatge sobre el món rural català. En Jordi comença aleshores el seu viatge per Catalunya, tot investigant costums, tradicions, dialectes, cultura i història de les comarques

rurals. Pel camí es troba altres animalons, que el guien pel territori i l'acompanyen en les seves descobertes.

L'obra, a més de mostrar les diferents característiques de les zones rurals catalanes, anima infants i joves a investigar pel seu compte sobre la importància de la pagesia, la vida als pobles, el despoblament o el canvi climàtic i a treure les seves pròpies conclusions a partir de la informació trobada.

El llibre, pensat per ser treballat a l'escola, proposa diferents activitats i exercicis d'investigació per a desenvolupar les capacitats de recerca d'investigació i el raonament crític dels lectors.

TROBA LES 7 DIFERÈNCIES!

Il·lustració extreta del llibre «L'últim llop de la Cerdanya», escrit per Joles Sennell i il·lustrat per Carolina Botella.

ANEM A LA BIBLIOTECA?

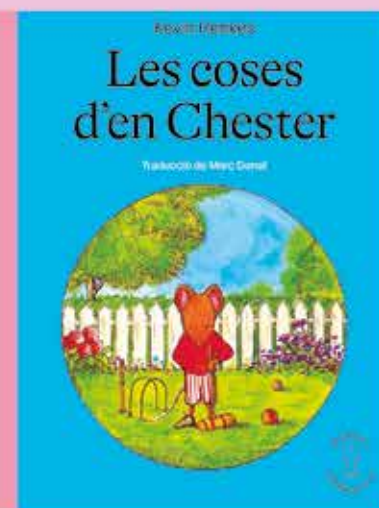
El conillet que volia pa de pessic

Ramon Besora i
Zuzanna Celej

Edebé

En aquest relat, un conte rimat amb una gran musicalitat, se'ns explica que un conillet s'ha llevat amb gana i decideix fer-se un pa de pessic. Però en l'empresa de preparar-lo, s'hi uneixen totes les bestioles del bosc, que l'ajudaran a trobar tots els ingredients que li calen.

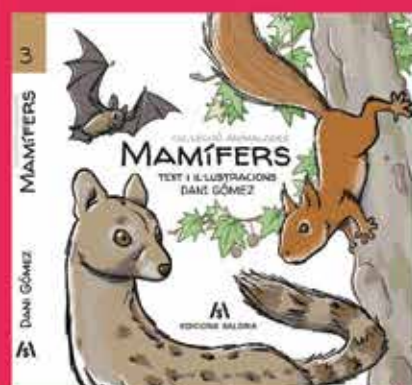
Una història de contingut i recipient dolç. Per llegir en veu alta i fer bronzir les paraules; els versos conviden a gairebé cantar-los. I les il·lustracions, de tons suaus i sensibilitat desbordant, fan passejar amb els sentits entre les pàgines d'aquest llibre. Una proposta ideal per a nens i nenes a partir dels 5-6 anys.

Les coses d'en Chester

Editorial Meraki

En Chester té la seva manera de fer les coses... Talla els entrepans en diagonal, s'aixeca del llit sempre per la mateixa banda i no surt de casa sense un minikit de primers auxilis... Són les coses d'en Chester. En Wilson, el seu millor amic, fa el mateix. Es disfressen plegats, demanen els mateixos regals per Reis, i sempre van junts en bicicleta. Quan un té gana, l'altre també. Són les coses d'en Chester i en Wilson. Però llavors la Lilly es muda al veïnat. I la Lilly també té la seva manera de fer les coses... Una bonica història sobre l'amistat i la riquesa de les diferències. Una lectura per a nens i nenes a partir de 6 anys.

Mamífers

Dani Gómez

Edicions Salòria

Mamífers és el tercer títol de la col·lecció Animalades, una sèrie de llibres de coneixements que adopten el format de petites guies de camp per tractar la fauna autòctona; per a fer-ho, en Dani Gómez utilitza la trapelleria dels rodolins per introduir la naturalesa i característiques de cada animal i unes il·lustracions que cuiden molt els trets distintius de cada espècie. En conjunt, tenim davant uns llibres que estimulen el gust per la lectura, l'estima per la naturalesa i el caràcter lúdic i creatiu del llenguatge. Una proposta ideal per a nens i nenes a partir de 8 anys.

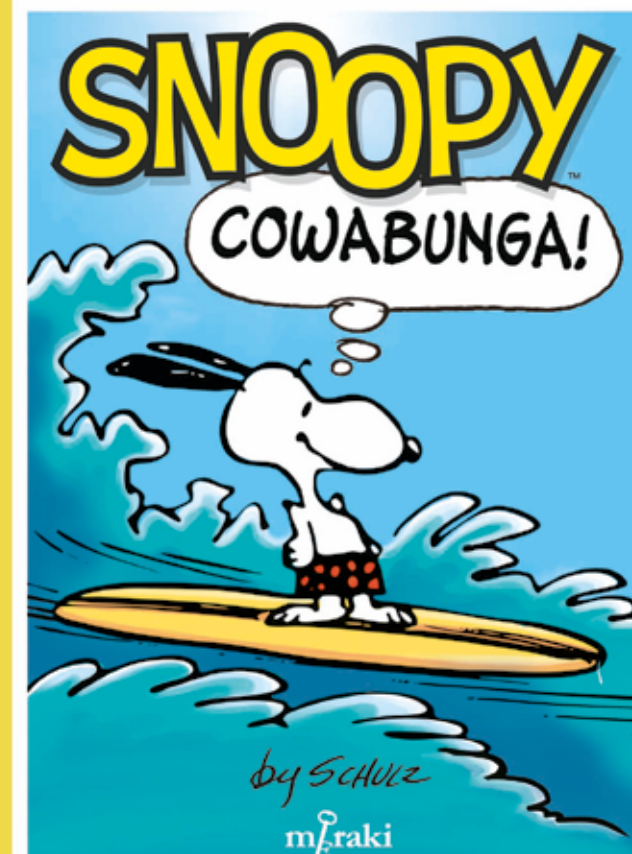
LITERATURA UNIVERSAL

El proper mes d'octubre celebrarem una efemèride literària excepcional que els lectors que han crescut envoltats de les tires còmiques de la sèrie Peanuts recordaran segur. Els més petits de la casa potser no saben de qui estem parlant. Sí, Schulz, el pare d'en Charlie Brown, l'Snoopy i companyia hauria fet 100 anys aquest 2022.

Editorial Meraki, aprofitant aquesta data tan destacada, recuperarà alguns títols de la sèrie Peanuts en català, que des de fa anys no es poden trobar en aquesta llengua en el circuit del llibre nou, amb l'objectiu d'apropar als lectors de LIJ uns personatges emblemàtics per a l'imaginari col·lectiu de tantes generacions prèvies. Actualment, l'Snoopy és un dels personatges més reconeguts en el panorama internacional, però, com ja ha passat amb altres personatges d'altres contextos i èpoques, ha esdevingut una icona amb una imatge molt mercantilitzada, tant, que moltes persones poden tenir un pijama de l'Snoopy però no haver conegut mai les històries d'en Charlie Brown o de l'entranyable Woodstock, l'inseparable amic alat d'un dels gossos més famosos del món. Bé, i per què no dir-ho, potser tots aquells qui vesteixen samarretes de l'Snoopy ignoren, fins i tot, que la seva imatge tan afable no va gaire en consonància amb el seu caràcter, perquè siguem sincers, els que el coneixeu sabeu que és un quisso que treu una mica de polleguera.

Charles M. Schulz va arribar a dir d'ell mateix que havia «nascut per dibuixar tires còmiques». Nascut a Minneapolis, quan només tenia dos dies un oncle seu li va posar el sobrenom de Sparky, en honor al cavall Spark Plug que sortia dibuixat a la tira còmica de Barney Google. De jove, Schulz i el seu pare compartien un ritual de matí de diumenge: llegien plegats les vinyetes del diari. Després de lluitar a l'exèrcit durant la Segona Guerra Mundial, el primer gran èxit de Schulz va arribar el 1947, quan va

vendre una vinyeta titulada Li'l Folks al diari St. Paul Pioneer Press. El 1950 Schulz es va reunir amb la gent de United Feature Syndicate i, el 2 d'octubre d'aquell any, Peanuts, la tira còmica de Schulz, va debutar a set diaris. Schulz passaria els propers 50 anys escrivint i dibuixant Peanuts i crearia icones culturals com ara l'Snoopy, en Charlie Brown o la resta de la colla de Peanuts. En el seu punt més àlgid, Peanuts es publicava a 2.600 diaris, a 75 països i en 21 idiomes. Charles Schulz va morir a Santa Rosa, a Califòrnia, el mes de febrer de 2000, tot just hores abans que la seva última tira original aparegués als diaris del diumenge.

Setanta-dos anys després de la publicació de la primera vinyeta de Peanuts, Meraki ens apropa de nou les històries d'aquesta colla, uns personatges que es mantenen més vius que mai i que seguiran transcendent generació rere generació.

AMB VOSALTRES...

Eva Sánchez Gómez

L'Eva Sánchez Gómez va néixer a Puigcerdà al 1986 i actualment viu i dibuixa a La Garriga.

Es va llicenciar en Belles Arts a la Universitat de Barcelona i es va especialitzar en il·lustració a l'Escola Francesca Bonnemaison de la Diputació de Barcelona.

Des d'aleshores ha il·lustrat més d'una trentena de llibres publicats a diferents països.

Ha estat seleccionada per formar part del Catàleg Iberoamèrica Ilustra (al 2020 i al 2015) i per la Biennal de Bratislava (al 2019 i al 2021). Ha participat a l'exposició del Nami Island International Picture Books Illustration Concours, ha estat finalista del Golden Pinwheel Young Illustrators Award i ha rebut entre d'altres el premi CCEI d'il·lustració, el premi Internacional d'Àlbum Il·lustrat Edelvives i el Letteratura Ragazzi di Cento. Alguns dels darrers llibres que ha il·lustrat formen part de la prestigiosa llista White Ravens 2020 i 2021 i han estat recomanats pel premi Fundación Cuatro Gatos 2021 i 2022.

PÀG BELLVER

La nova carretera a Sant Esteve de la Sarga combinarà nous traçats amb l'actual via per millorar la seguretat

ALBERT LIJARCIO/ACN • Sant Esteve de la Sarga

El president de la Diputació de Lleida, Joan Tàlarn, acompanyat de l'alcalde de Sant Esteve de la Sarga, Jordi Navarra; el president del Consell Comarcal del Pallars Jussà i alcalde de Castell de Mur, Josep M. Mullol, i del diputat de Serveis Tècnics, Marc Baró, han presentat aquest dimarts, al nucli de Moror, el projecte de millores locals i estabilització de talussos a la carretera LV-9124, de la C-13 a Moror, entre els punts quilomètrics 3+085 i 7+560, en el tram entre Guàrdia de Noguera i Sant Esteve de la Sarga.

El pressupost d'execució per contracte és de 2.915.865,18 € i es preveu que les obres acabin en 18 mesos.

La solució proposada –que s'aprovarà en la sessió plenària de la Diputació del proper dijous, dia 21 de juliol– consisteix en eixamplar la carretera actual fins als 7,4 metres de plataforma en tots els trams on sigui possible. On això no sigui factible, la nova plataforma de la carretera es deixarà en els 6 metres d'amplada. Fins al moment la carretera mantenia una amplada d'entre 5 i 5,5 metres.

Joan Tàlarn ha explicat, aquestes obres “han d'aportar seguretat i tranquil·litat als veïns de Sant Esteve de la Sarga que cada any es veuen obligats a mirar els talussos i els moviments de les pedres”, i ha afegit que “al final es tracta de facilitar la mobilitat de les persones, no només d'aquelles que tenen aquesta zona com a destinació turística, sinó especialment per a les persones que aquí hi viuen per que aquí tenen arrelats els seus projectes de vida”.

El nou traçat de carretera no contempla grans variants a excepció del tram comprès entre el PK 4+200 i PK 4+700, on l'actual traçat presenta una seqüència de corbes i contracorbes amb radis molt petits –de menys de 10 metres–, que milloraran amb aquest projecte.

Jordi Navarra ha recordat que es tracta d'una carretera “molt necessària pels municipis i per la comarca i molt esperada, perquè, en primer lloc, millorarà la seguretat de la get que hi circula, i en segon lloc, perquè millorarà la qualitat de vida dels veïns del nostre municipi, ja sigui per cotxes particulars o camions que donen servei a les explotacions agrícoles de la zona”.

En aquesta mateixa línia s'ha manifestat, Josep M.

Mullol, que ha dit que “fa molt de temps que s'està treballant una solució i al final s'ha optat per un trajecte que passa, en bona part pel nostre municipi, el de Castell de Mur, cosa que fa que ens sentim molt satisfets”. També s'ha felicitat per l'amplada de la carretera que donaran accés a d'altres carreteres de propietat municipal”.

Donada l'alçada del terraplè i del desmunt que es genera en alguns trams, es projecta la construcció de murs

El ple de la Diputació de Lleida aprovarà dijous el projecte que contempla una inversió de 3 milions d'euros i un període d'execució de 18 mesos

d'escullera concertada amb formigó, per tal de limitar el vessament de terres sobre el talús natural existent en aquell indret, així com l'estabilització in situ dels talussos sobre el vessant, augmentant el factor de seguretat davant de possibles esllavissades. Així s'ha manifestat el director dels Serveis Tècnics, Joan Mas, que ha explicat que “aquí hi ha terrenys argilosos expansius dels quals, inicialment, els ajuntaments havien proposat fer unes altres opcions de traçat, però les preexistències han aconsellat que ens centréssim, el màxim possible, en la traçada actual que és on, inicialment s'havia construït aquesta carretera”.

Des de l'any 2018 s'han produït varis despreniments de terres i roques, un amb greus conseqüències. Per

Tret de sortida del II Congrés de Transhumància i Camins Ramaders de Catalunya

El Congrés vol sensibilitzar la societat sobre la importància de preservar aquestes activitats, que garanteixen l'equilibri territorial, el manteniment dels paisatges agrícoles, la continuïtat de les economies rurals i la protecció de la biodiversitat.

Donar més visibilitat als reptes de la ramaderia extensiva, incorporant la perspectiva de gènere i l'impacte del context de crisi climàtica i energètica és una de les novetats de la segona edició del **Congrés de Transhumància i Camins Ramaders de Catalunya**, que se celebrarà aquest octubre al Pont de Suert, Amposta i Igualada. L'**Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA)**, l'Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA), l'Escola de Pastors i Pastores de Catalunya i la Universitat de Lleida organitzen aquestes jornades, de les quals ja estan obertes les inscripcions, que són gratuïtes, al [web](#) del Congrés. També s'hi pot consultar el programa de l'esdeveniment i presentar els resums de les comunicacions.

Aquesta segona edició del Congrés sorgeix de la inquietud sobre la situació actual del sector i de la voluntat de continuïtat després de l'èxit i l'acollida que va tenir la primera edició, l'any 2016. Manté com a principal objectiu **posar en valor la transhumància i la xarxa de camins ramaders de Catalunya** i esdevé un fòrum per a recollir i difondre informació, intercanviar experiències i aprofundir en la recerca multidisciplinària. El Con-

grés vol també **sensibilitzar la societat sobre la importància de preservar aquestes activitats**, que garanteixen l'equilibri territorial, el manteniment dels paisatges agrícoles, la continuïtat de les economies rurals i la protecció de la biodiversitat.

Jornades transhumants

Les jornades tindran tres seus i seran transhumants: del 6 al 8 d'octubre, es desenvoluparan al **Pont de Suert**, del 13 al 15, a **Amposta** i del 27 al 29, a **Igualada**. Així, l'esdeveniment s'articularà al voltant de 3 sessions presencials de tres dies de durada cada una. Cada sessió estarà centrada en un eix d'actuació:

1. **Des(xifrant) la ramaderia extensiva: reptes i estratègies de futur.**
2. **Transhumància: activitat ancestral i eina de desenvolupament territorial.**
3. **Transhumar per preservar i habitar els territoris rurals.**

Aquesta segona edició del Congrés sorgeix de la inquietud sobre la situació del sector

- ✓ Pinsos i barreges per a tots els animals
- ✓ Ulladors, adobs, fitosanitaris i jardineria
- ✓ Serveis i treballs agrícoles
- ✓ Gestoria i assegurances
- ✓ Serveis veterinaris
- ✓ Agrobotiga

pire@coopirenaica.com
[Pirenaicascl](#)
 659-448-538

PIRENAICA
SOCIEDAT COOPERATIVA S'EDA

Marques disponibles de pèl·lets:

Qualitat: EN Plus A1

enerbio

Qualitat: EN Plus A1
disponible en sac de 15 kg

Venda a l'engròs i al detall
obert a socis i no socis

LA SEU D'URGELL
C/ Sant Ermengol, 48
973 35 51 94

PUIGCERDÀ
Av. Pirineus, 27
972 88 47 12

BELLVER DE Cerdanya
Pg. Pere Elies, s/n
973 51 08 52

SENDÈRIA

Noticiari dels camins

Caminant, descobrireu els paisatges i els pobles dels Pirineus.

Subscripcions i més informació a:
www.sompirineu.cat/som-senderisme

IDAPA
 Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
 Institut entant Desenvolupament e era Promoció de l'Alt Pirineu e Aran

El Pontet d'Arfa

OBERTS
DE DIMARTS A DIUMNGE
AMB RESERVA

Especialitzats en tapes,
cargols a la llauna,
carns i peixos a la brasa
i arròs de muntanya!

El Pontet d'Arfa · Afores s/n · Arfa (Lleida)
T. 657 88 57 66 / 669 49 04 27

 El Pontet de Arfa

FEMIA Ascensors

PROJECTES CLAU EN MA__MANTENIMENTS__

REHABILITACIONS__MODERNITZACIONS__

ADAPTACIO D' ASCENSORS__SERVEI 24 HORES

ASCENSORS
HOME LIFT
MUNTA CÀRREGUES
MUNTA PLATS
MUNTA COTXES
PLATAFORMES ELEVADORES
CADIRES PUJA ESCALES

www.femiascensors.com

AV. ALCALDE ALTISENT Nº16
25620 TREMP +34648164551

Tot per al jardí dels teus somnis!

30
ANYS

Plantes, arbustos i arbres

Jardineres de fusta fetes a mida

Gran varietat de testos i jardineres

Camió amb grúa

+ 5.000 m² d'exposició

Ctra. Antiga Sta. Eugènia, s/n
Bellver de Cerdanya

973 51 05 46

guerrero@gardenbellver.com
magatzemguerrerosl@gmail.com

www.gardenbellver.com

VIATGE PARIS 2022

Del 14 al 19 de setembre

Preu per persona:

1315 €

suplement habitació individual: 300€

14 de Setembre ORIGEN -PARIS

Sortida cap a l'aeroport de Barcelona per agafar un vol a les 06.55h de Vueling amb arribada a París Orly a les 08.55h. Recollida del grup i trasllat al centre de París per fer una panoràmica i recórrer algunes de les seves principals avingudes i monuments: Sorbona, Panteo, Plaça de la Concòrdia, Barri Llatí, Arc de Triomf... Dinar restaurant. Per la tarda visita del monument més emblemàtic de París, la tour Eiffel. Sopar restaurant. Trasllet a l'hotel i allotjament.

15 de Setembre. PARIS

Esmorzar a l'hotel. A continuació visita amb guia local del Museu del Louvre, amb la seva famosa pintura de la Gioconda de Leonardo Da Vinci. Dinar de restaurant. A la tarda visita de la tomba de Napoleó (Les Invalides). A la nit realitzarem una visita panoràmica per gaudir de les il·luminacions de la "Ciutat de La Llum". Sopar restaurant. Allotjament hotel.

16 de Setembre. PARIS-VERSAILLES-PARIS

Esmorzar a l'hotel. Sortida de París direcció Versailles, fabulós Palau residencial de Lluís XIV. Visita amb guia local de l'interior del Palau i dels seus preciosos jardins. Dinar de restaurant. A la tarda creuer turístic sota els ponts del riu Sena amb el Bateau Mouche. Sopar restaurant. Visita torre de Montparnasse. Allotjament hotel.

17 de Setembre. PARIS

Esmorzar a l'hotel. Esmorzar a l'hotel. Matí lliure per fer un passeig pel centre de la capital francesa amb els següents punts d'interès: l'Òpera i els grans magatzems "Les Galeries Lafayette". Dinar restaurant. Tarda visita de la Sainte Chapelle que va ser la capella del Palau Reial i la Conciergerie, construïda com a residència reial i que es va convertir en una de les presons més dures de la revolució Francesa. Vespre visita del Sagrat Cor i Montmartre, barri bohemí que ha inspirat a molts grans pintors. Sopar restaurant. Allotjament hotel.

18 de Setembre. PARIS- CHAMBORD-BRIVE LA GAILLARDE

Esmorzar. Sortida cap a la Vall del Loira, plena de castells manats construir pels aristòcrates medievals i del renaixement. Arribada i visita de l'impressionant Castell de Chambord. Dinar restaurant i per la tarda continuació fins a Brive la Gaillarde, sopar i allotjament.

19 de Setembre BRIVE LA GAILLARDE-ROCAMADOUR- ORIGEN

Esmorzar. Ens dirigim fins a preciosa vila medieval de Rocamadour, temps lliure. Dinar en ruta. A la tarda continuació fins al lloc d'origen i fi dels nostres serveis.

*L'ordre de les visites pot variar

Preu per persona: 1315eur

Suplement Habitació individual: 300,00€

El preu inclou:

- Autocar Vila Betriu
- Vol Barcelona -París amb Vueling
- Guia acompanyant i guia local tots els dies a París.
- Hotel Ibis Styles Paris Massena Olympiades
- Hotel de 3*/4* en ruta.
- Pensió completa amb begudes incloses (aigua i vi)
- Entrades incloses Torre Eiffel, Santa Chapelle, Bateau Mouche, Palau i Jardins de Versailles, Invalides, Museu del Louvre, torre de Montparnasse, Castell de Chambord.
- Assegurança de viatge

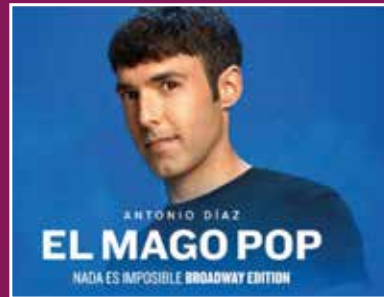

Viatges Vila Betriu, SL

Carretera de Lleida, 5
25794 Organyà - Lleida

Tel. 973 38 30 58
viatges@vilabetriu.com

www.vilabetriu.com

DIUMENGE 16 d'OCTUBRE

Teatre Victoria (Barcelona)

SORTIDA DE LA SEU:

8.30 h (estació autobusos)

ENTRADA

(platea preferent + autocar)

PREU: 105 €

(places limitades)

dinar lliure

Preparat per veure coses increïbles, espectaculars i inèdites il·lusions. Viu l'emoció amb un dels millors espectacles que deixa bocabadats a més de 2 milions de persones.

No et perdís l'oportunitat de veure el MAGO POP (Antonio Díaz) l'il·lusionista més taquiller del món.

Més informació:

973 38 30 58

Vilà Betriu
AUTOCARS - VIATGES

EMBOTITS
OBACH
Des de
1915

**L'autèntic
embotit
de muntanya**

100 ANYS
CINC GENERACIONS

La història d'Embotits Obach és l'herència d'una terra, d'una tradició i d'una cultura familiar, que es manifesten en l'elaboració artesana d'embotits al llarg de més de 100 anys.

www.embotitsobach.com

Canvia la teva caldera de gasoil per aerotèrmia alimentada amb plaques solars. Energia totalment verda i 100% d'autoconsum.

ESCRIBÀ multiserveis
serveis integrals per vivendes i locals

Av Salòria, 34 La Seu d'Urgell
973 35 38 00 / 650 71 21 85
info@escribamultiserveis.cat
www.escribamultiserveis.cat

MICRO-SEU JA ÉS PARTNER ESPECÍFIC DE **HIMPOS**

Si tens un negoci orientat a la hosteleria (restaurant, bar, cafeteria, sala de festes, ...) o del sector bellesa (perruqueria, massatges, ...) tenim la solució que necessites. Una solució totalment adaptada a la nova normativa de programes informàtics de gestió.

Què et permet el programa?

- Et permet gestionar múltiples locals, terminals de venda, venedors, ...
- Amb múltiples tarifes
- Totes les estadístiques que necessites per gestionar el teu negoci en temps real
- Amb possibilitat de quiosc de pre-venda
- Amb possibilitat de reserves i comandes on-line
- En el núvol (connectat des d'on vulguis i amb el dispositiu que vulguis)
- Poca inversió en equips i possibilitat de finançar-los
- Funcionament molt simple
- Quotes de pagament per us (sempre saps el que et costa)
- Moltes possibilitats de creixement
- Amb còpies de seguretat automàtiques incloses en el preu
- Amb comanderes mòbils, impressores de cuina, ...

microseu
SOLUCIONS INFORMÀTIQUES

Josep Zulueta, 21 - La Seu d'Urgell - 973 35 36 53 - info@microseu.cat

Si et diuen una, tu en vols dues

2x1
*en ulleres de sol i graduat
monofocals i progressives*

OPTICALJA CENTRE VISIÓ GRUP

C/ Major - 85
Cra. de Vic - 5

La Seu D'Urgell
Manresa

Tel : 973 35 46 10
Tel : 93 872 54 71

* Promoció vàlida del 1 de maig al 31 d'agost de 2022. Les dues ulleres portaran lentils monofocals o progressives de la mateixa graduació i tractament. Sempre es cobriran les ulleres d'exportació. Les ulleres es poden escollir: qualsevol marca de qualsevol marca disponible a l'establiment, amb graduacions incloses en els rangs de fabricació disponibles dels proveïdors d'Opticalja. Les ulleres seran cost, només es podrà escollir entre una selecció de models de les marques Cusco, Baralona, Hackett, Mango, Mango Kids, Pepe Jeans, Pepe Jeans Kids, Pull and Bear, Pedro del Hierro, Tieluck, Tendi, Tendi Kids i Vagabond London, inclosives d'Opticalja. Els productes s'entenen objecte d'aquesta promoció són conformes a les regulacions legals UE 2017/745 i RD 1591/2008.

CONSTRUCCIONES
ANDRÉ DE SOUSA, S.L.

- Obra nueva
- Todo tipo de reformas
- Trabajos en pladur y yeso
- Rebosados, monocapas y microciment
- Aislamientos térmicos y acústicos
- Impermeabilización de terrazas
- Alicatados
- Cocinas y baños
- Pintura y decoración

Disfrutamos con lo que hacemos

Joaquim Viola, 9 Baixos · 25700 · La Seu d'Urgell • Tel. 973 361 320 - administracion@andredesousa.eu

Productes artesans
del Pirineu

**XARCUTERIA
Montserrat**

Tel. 873 452 797
xarcuteriamontserratcb@gmail.com
C. Major, 89 · La Seu d'Urgell

 [xarcuteriamontserrat](https://www.instagram.com/xarcuteriamontserrat)

ELABORACIÓ
PRÒPIA

CANSALADERIA I XARCUTERIA
PERNILLI LLONGANISSES
i demés derivats del porc

Tel. 973 51 00 24
antonivigo.1@gmail.com
C. St. Roc, 1
Bellver de Cerdanya

SOLCAR

NETEJA INTEGRAL DE VEHICLES A MÀ

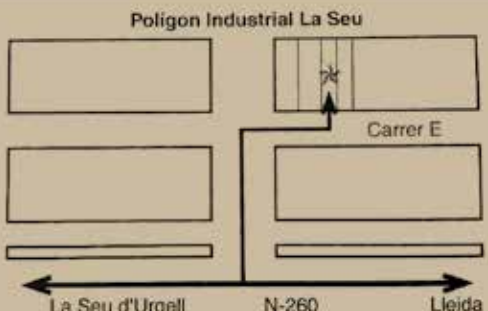
Netegem el teu cotxe al complet

CITA PRÈVIA de 9 a 18 h de dilluns a divendres

Tel. 621 237 435
solcar.fabio@gmail.com
C. St. Joan Baptista de la Salle, 22 baixos
La Seu d'Urgell (Lleida)

SERRALLERIA URGELL

Tel. 973 350 609 · Mòb. 646 833 077
serralleriaurgell@gmail.com
Polígon Industrial La Seu,
Carrer E, núm 22C
La Seu d'Urgell

Polígon Industrial La Seu

Carrer E

La Seu d'Urgell N-260 Lleida

goprinters

GRUP IMPRESSOR

IMPRESSIONS
QUE IMPRESSIONEN

— Impressió òfset

Llibres, catàlegs, revistes, paper de carta, sobres,
albarans copiatius, passamans, despleables,
targetes...

— Packaging

Caixes corporatives, etiquetatge...

— Impressió digital en petit i gran format

Lones, roll up, plòters, photocall, cartó ploma,
vinils, rètols...

Contacta'ns!

T. 973 350 146

pedidos@goprinters.es

La teva impremta
Des de 1914
Segueix-nos!

Serraller d'Urgències 24h

Josep Bernaus Fontelles
Marc Ferreira Martins
 serrallerlopirineu@gmail.com
<https://serrallerlopirineu.es>

609 02 09 02 - 651 835 739

**Reparacions, manteniment
 i apertures de portes,
 persianes motoritzades
 i vehicles**

11ª FIRA D'ARTESANES I OFICIS

**7 d'agost
de 10h a 21h**

Parc Central de Bellver de Cerdanya

LOS DIABLOS

Dissabte, 13 d'agost, 2022
22h - Pavelló poliesportiu
Bellver de Cerdanya

Preu de l'entrada: 10 euros

Venda d'entrades anticipades a Reservaplay Bellver de Cerdanya Activitats.

Més informació a www.bellver.org, al 973 510 016 i a @bellveroficial

Bar Restaurant

-Tapes variades, entrepans freds i calents, carns a la brasa, arrossos, hamburgueses, esmorzars, especialitat bacallà i pop. Sarsuela i mariscada per encàrrec
 -Sala chillout amb música ambiental per desconectar.

Menú diari: 13 euros

Diumenges i festius: 14,50 euros

Plaça del Codina, 4.
Telf. 973 044 338 · La Seu d'Urgell
 Local ampli i molt acollidor

F1 PNEUMÀTICS

Pneumàtic multimarca moto i cotxe
Alineacions sense contacte amb el vehicle via digital per làser

F1 PNEUMÀTICS
DESCOMpte
ESPECIAL!

Retalla
aquest cupó i
obtindràs un
descompte

☎ +376 723 923 ☎ +376 613 199 ✉ pneumatics1@andorra.ad

🏠 **Av. d'Enclar, 22 · AD500 Andorra la Vella (Santa Coloma)**

Comerç
i
Serveis

Anuncia't a Viure als Pirineus

Mòbil. 699 24 18 71
Telf. 973 98 91 62

www.viurealspirineus.cat

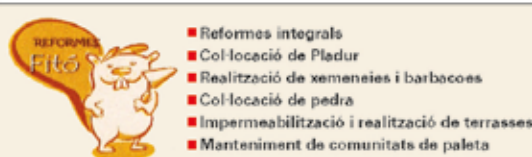

Avda. Catalunya, 28 Acc - 17527 Llívia
Telf: 972896403 - autoservicio@lusitalia.es

Avda. Catalunya, 28 Acc - 17527 Llívia
Telf: 972896161 - lliviamoda@lusitalia.es

Ja et pots descarregar
gratuïtament l'App
de VIURE ALS PIRINEUS
al teu telèfon!

- Reformes integrals
- Col·locació de Pladur
- Realització de xemeneies i barbacoes
- Col·locació de pedra
- Impermeabilització i realització de terrasses
- Manteniment de comunitats de paleta

667 673 320 616 071 989 637 705 074

reformasfito.s.c@hotmail.com

**CERDANYA PINTURA
I DECORACIÓ S.L.**

TEL. 620 261 779

C/. JULIA LYBICA 5, 1er 1a
17527 LLÍVIA

**JULI VIAYNA
FUSTERIA**

ESCALES, BARANES, REFORMES...

Raval, 50 - Tel. 669 334 946
17527 Llívia (Girona)

SUBMINISTRE I COL·LOCACIÓ DE PEDRA
VENDA DE MARBRES, GRANITS I SILESTONE
info@segalia.com - Tel. 972 89 05 26

Manel Ruiz
CORREDOR D'ASSEGURANCES

N. REG. DGICP: P99GC

c/ Cerdanya, 13
17520 PUIGCERDÀ
Tel. 972 88 05 11
Fax 972 88 11 05

SARASA, SCP
SERVEI TÈCNIC OFICIAL

Carretera de Vilallobent, 15, local 2
Tels. 972 882 185 - 639 141 829

DL L 701-2002

www.viurealspirineus.cat
viurealspirineus@gmail.com

Tel: 699241871

L'empresa no es fa responsable de les
opinions els col·laboradors de la revista.

[viurealspirineus](https://www.facebook.com/viurealspirineus)

[viurealspirineus_](https://www.instagram.com/viurealspirineus)

[@AmicsPirineu](https://twitter.com/AmicsPirineu)

amic associació
d'amigues
d'informació
i comunicació

www.viurealspirineus.cat
núm: 246 - agost 2022

Distribució gratuïta
EDITA
Edicions Salòria SL
Passeig del Parc, 26 - La Seu d'Urgell
DIRECCIÓ EDITORIAL
Marcel·lí Pascual - Feliu Sirvent
DISSENY I MAQUETACIÓ
www.creativadisseny.cat
Imprimeix: GoPrinters La Seu d'Urgell

TAXI

SERVEI DIARI DE TAXIS
ANDORRA - LA SEU D'URGELL - BARCELONA

Sortida La Seu, 7 h. - diumenge, 15h30.
Sortida Barcelona, 14-15 h. - diumenge, 20 h.

Servei PORTA a PORTA
Viatges concertats
Viatges a l'aeroport

Possibilitat de
pagar amb targeta
VISA

JOAN 650 65 51 96

TAXI
DIARI A BARCELONA

Marisa Reyero

Sortida:
7 del matí, de dilluns a dissabte
Tornada: a les 15 h
Tel. 657 913 368
973 30 25 64

La Seu d'Urgell

VISA

**TAXI SERVEI DIARI
A BARCELONA**

DAVID
www.taxialturgell.com

Sortida Andorra: 6:30h
Sortida la Seu d'Urgell: 7h (i de tot l'Alt Urgell)
Sortida Barcelona: 15h

Mòbil: 620 69 26 43
Telèfon Seu: 973 35 10 76
Servei "porta a porta"

TAXI ALIART

TAXI DIARI LLEIDA
659 965 135

Sortida de la Seu: 7H
Tornada de Lleida: 14H

Pagament: **VISA** bizum

www.taxialiart.com

taxi
BARCELONA

servei diari **CARLOS NAVINÉS**

LA SEU D'URGELL - BARCELONA
Mòb. 606 804 708

sortida LA SEU 7h00 sortida BARCELONA 15h00

taxi d'1 a 7 persones | servei aeroport | viatges privats

Wellness Salut Cerdanya
SPA panoràmic amb les millors
vistes sobre la Cerdanya.
Natura, salut i consciència.

Circuit SPA
Reservar a la web

**Entreu als nostres
restaurants**, àpats saludables
amb ingredients compromesos amb el
territori, de temporada i
ecològics.

Us acompanyarem per descobrir aquesta
experiència de sabors sentits a casa
nostra.

Aproveiteu per **visitar els**
horts de permacultura i
contempleu com creixen les
verdures que podeu trobar a les
nostres cuines.

Visita guiada als horts
Reservar a la web

Restaurants eco
Reservar a la web

www.cerdanyaecoresort.com 973510260

Prullans de Cerdanya